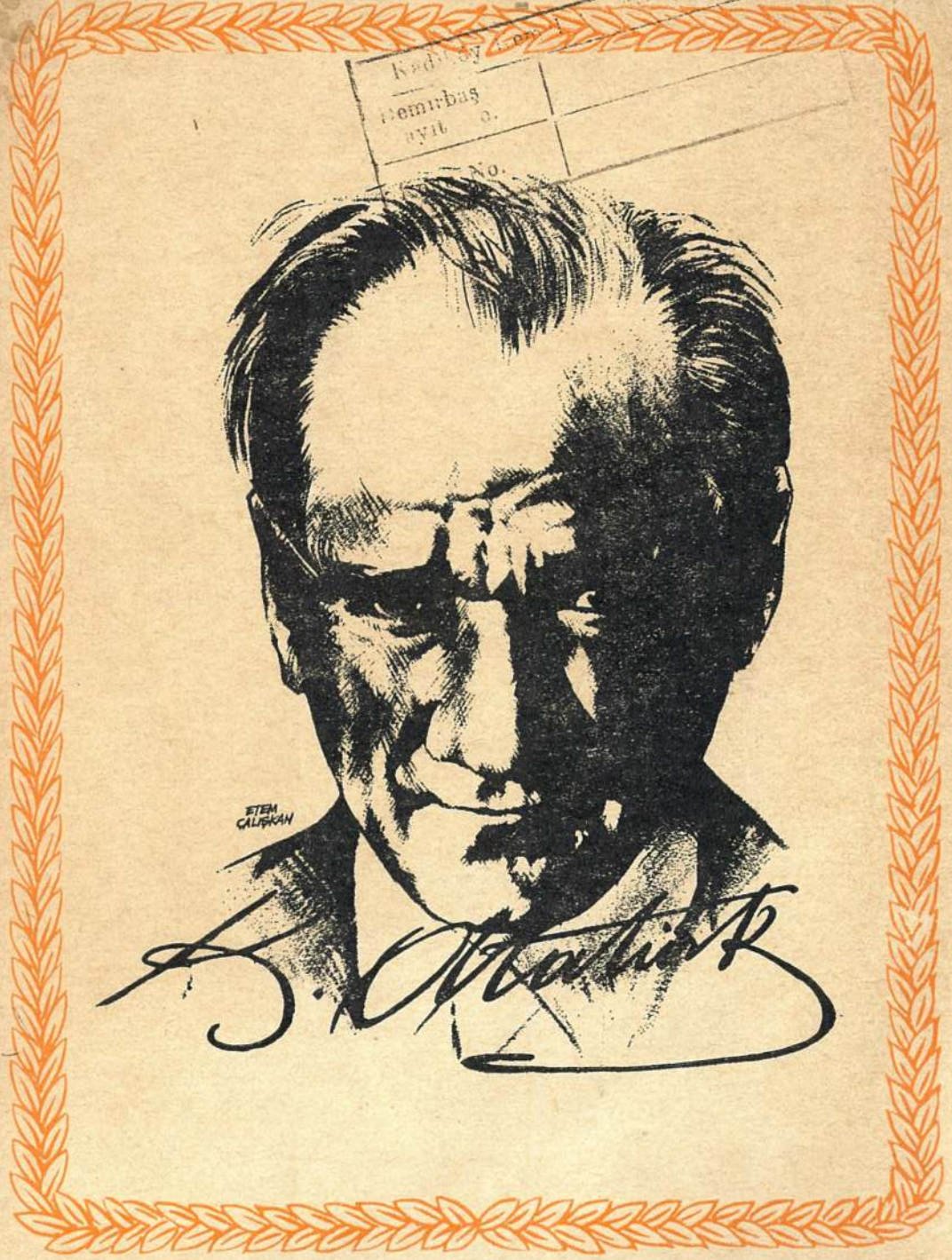

TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

HAKİMİYET KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR.

M. K. Atatürk

Türkiye Atatürk Dergisi

Tarih, Sanat, Edebiyat
ve kültürel dergi

Sahibi ve baş yazarı

TAHSİN UFUK

Yazı işleri müdürü

SERVET EKİCİ

Genel pazarlama ve yayın müdürü

TURGAY UFUK

Müesese Yönetmeni

ZAFER KONYA

Sekreter

ERGÜL GÖZE

Dizgi ve Baskı

ELİF MATBAASI

Cağaloğlu - İstanbul

Ressam: CEMAL

İDARİ BÜRO:

Beşiktaş Akmaz Çeşme Sokak 49/2

İSTANBUL

Tel: 61 36 95

Çıkışımız dolayısıyla,

«Atatürk özel sayı»

Abone ve Reklam Tarifemiz:

Yıllık Abone bedeli : 1000 T.L.

Yıllık Neşriyatlı Abone : 1500 T.L.

Kitap İlaveli Neşriyatlı

Abone : 5000 T.L.

Arka kapak çok Renkli : 25000 T.L.

İç kapak çok Renkli : 15000 T.L.

Arka kapak Tek Renkli : 15000 T.L.

İç kapaklar Tek Renkli : 10000 T.L.

Tam sayfa Renkli : 15000 T.L.

Yarım Sayfa : 7500 T.L.

Tam sayfa Tek Renkli : 10000 T.L.

Yarım sayfa tek renkli : 5000 T.L.

FİATİ : 100 T.L.

Not: Dergimiz, öğretmen ve öğrencilere, Memur, Subay, emekli Memurlara, kütüphanelere % 50 tenzillidir!

FİATİ 100 TL.

Dergimiz, Milli mahiyette yayınlanmakta olup, Türkiye okullarına ücretsiz sunulacaktır!

Bu Dergi: BASIN AHLÂK YASASINA UYMAIYI TAAHÜD EDER.

Aziz ve Necip Muhterem Türk Milleti!

TAHSİN UFUK

Değerli büyüklerimiz, Sayın Okuyucularımız!... Dünya tarihinin ve bütün dünya milletlerinin en nadir yetiştirdiği dehâi ugarilerden, Türk Tarihimizin mümtaz siması, en güzide Türk Büyüğümüz, «GAZİ M. K. ATATÜRK'tür.» Türk Milletinin büyük kurtarıcısı, T.C.'nin kurucusu, daima banisi, ölümsüz liderimiz, Aziz ve Yüce Atamız, Türk - Cihan tarihlerine sığmayacak kadar büyüktür!... Harp öncesi, Baş Kumandan M. K. Paşa, aynı bir değer, harp sonrası, yaratıcı gücüyle Atatürk, bambaşka ayrı bir değerdir: Asker ve Komutan (M. K. P.) Düşman tarafından bir fiil işgal edilmiş; Orduları terhis edilmiş, silâhları düşman kuvvetlerine teslim edilmiş bir millet olarak, boyunduruk altında milletimiz inim, inim inlerken, O imân dolu göğsü, çelikten zırhlı vücuduyla, kafası dimdik, bakışları ve gözleri dağları delercesine ortaya atılmış, Millî İstiklâl Mücadelemizi başlatmak üzere, bütün düşmanlarını hiçe sayarak, hükümet kuvvetlerinden korkmadan, hiç bir kuvvetten yılmadan, inandığı dava uğruna, Millî Mücadelede atılmış, bu suretlede; Türk Gök gubbesinde, bir yıldız olarak doğmuştur! En karanlık, en umutsuz günlerimizde, Vatan - Milletimizin esaret altındayken, herkes Türkler kurtulamaz artık derken, O umut ışığı olarak karanlık dünyamızı, bir ay, bir güneş gibi ısıtan, ufuklarımızda millî ülkü meşalesini yakarak; M. K. Paşa, verilen millî mücadeleye sonunda, milletimizi esaretten, kölelikten, düşman boyunduruğundan kurtarmayı başarmıştır...

— Bu nedenle Atatürk, bizim için, bütün Türk âlemi için, bütün varlığımız ile onca candan bağlandığımız, her şeyimiz ile çok

haklı olarak tüm dünya medeniyeti önünde iftihar ettiğimiz, milli gururumuzdur!... O bize canımız kadar yakın ruhumuzun ta derinliklerinde hiç bir kudret ve kuvvetin milli benliğimizden söküp atamıyacağı aziz ve yüce Atamız kalbimizde yatmaktadır... Atatürk sevgisi ölümsüzdür!... Bu sevgi saygı şahsına beslenen hürmet sonsuzdur...

Atatürk önce bizim kurtarıcımız bilâhira bu gün içinde yaşadığımız vatanımız, genç-çağdaş modern Türkiye'nin kurucusudur! Yoktan bir baş şehir yaratan devrinde bütün vatanı demir yolu şebekesi ile donatan, bu gün halen aktif çalışmakta olan iktisadî devlet teşekküllerimizle fabrikalara; en değerlilerine mührünü ve damgasını vuran şahsiyettir. Biz onun kurduğu bu eserlere Ata yadigarı diyoruz: Atatürk bütün dünya milletleri tarafından sevilen, sayılan şahsına hayranlık duyulan 20. Asrın en büyük dehâsıdır. «En Büyük Devlet Adamımızdır!»

En insancıl barışsever dünyada sulhun korunulmasını devamlı sağlamak isteyen yegâne liderdir... Yurtta Sulh Cihanda Sulh sloganı bizim milli parolamızdır... (Şarkın — Garbın) ve tüm dünyanın, Atatürk en Büyük Kumandanı kabul edilmektedir! Tarihin derinliklerinden gelen tarihleri delip geçen, Cihan tarihine ismini altın harflerle yazdıran, Büyük Atatürk'ün doğumunun (100.) Yıl döneminde ona hizmet fikirlerini yaymak en büyük şeref olacaktır. Biz burada şunu belirtmek isteriz ki; doğumunun yüzüncü yılında anılan hiç bir devlet adamı yoktur ve gösterilemez... Atatürk'e ait eserler dizi ve serisinden mütaalâ edilmek üzere, bu kültür yılımızda, Türk - Basınında, (Türkiye Atatürk Dergisi,) Türk aleminin milli sembolü olarak Türk milletine, Türk gençliğine, yurt hizmetine sunulmuş bulunmaktadır!

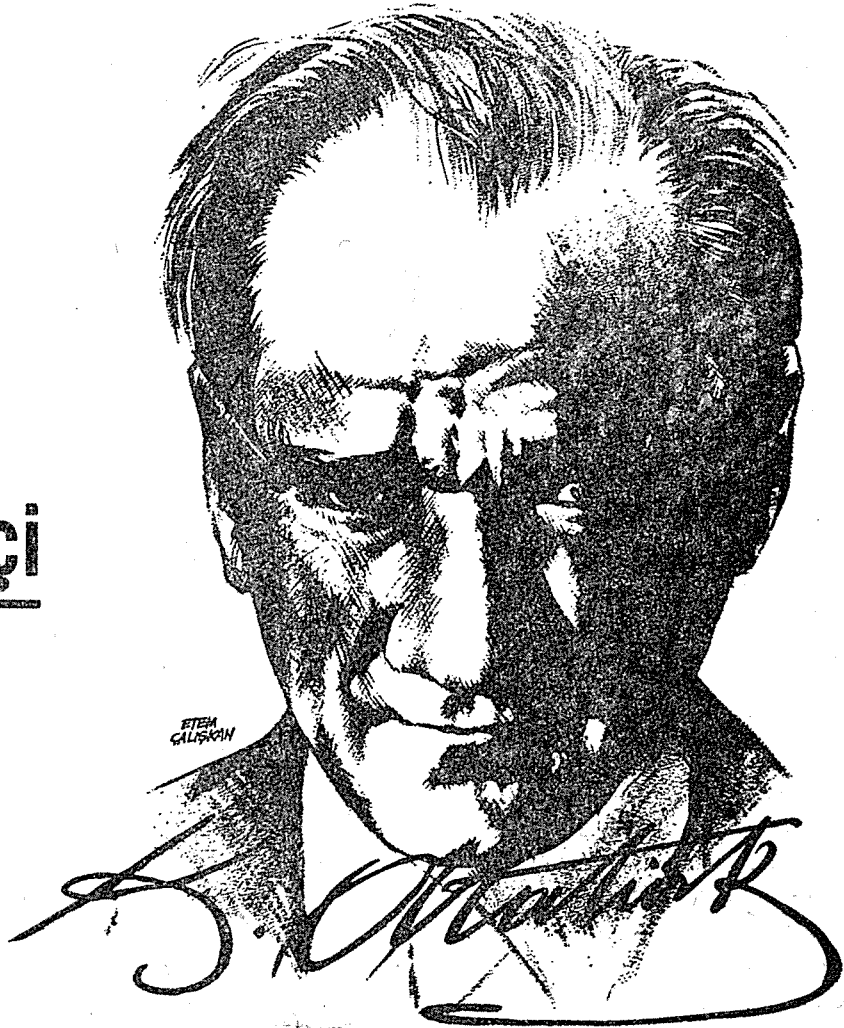
Türkiye Atatürk dergisinin çıkışı dolayısıyla millî amacımız bizim burada üzerinde durduğumuz noktalar ve hususatı ehemmiyetle belirtmek istediğimiz ana gayemiz ona körü körüne ram olmak değil; onun fikirlerini bütün milletçe benimsemektir. Ata-

türk'ün belirlediği aydın yoldan hiç çıkmadan gidişmesini milletimizi onun gibi idare edilmesi - yönetilmesidir! En samimi hislerle safiyane milli duygularla arz etmek isteriz ki: Türkiye Cumhuriyetini yönetenler Atatürk'ten sonra yerine gelen siyasî kadrolar onun yolundan çıkmakla zannımız ve tahminimizle bilinen milli bir gerçektir... Bu cümleden ve bu manadan mülhem olmak üzere vatanın milli bütünlüğü sarsıldı. Çok sıkıntılı günler yaşadık, ülke ve memleket kamplara bölündü. Atatürk'ten koptuğumuz da nasıl felâketli yıllar yaşadığımız, yerimiz de saydığımız, geriye geriye gittiğimiz kardeş - kardeşe düşman olduğumuz birbirimizi, öldürerek kardeş kanı akıttığımız hepimizce malûmdur! Atatürk Türkiye'si temellerinden sarsılmıştır!... Temellerine bomba konmak istenmiştir! Ay-Yıldızlı Türk Bayrağı göklerden indirilerek yerine düşman milletlerin Bayrakları çekilmek istenmiştir. Büyük Türk Ordularımızın ve şerefli komutanlarının çok haklı olarak yerinde müdahaleleriyle 12 Eylül 1980 tarihinde ihtilâl gerçekleşmiş; kansız başarılmış, bunu mütakiben günümüze gelinceye kadar Türkiye silâh deposu olmaktan kurtarılmış, iç düşmanlarımızdan temizlenmiştir! Bugün için bağımsız Türk mahkemeleri; Türk adaleti önünde suçlular yargılanmakta ve işledikleri suçun cezasını çekmek üzere hesap vermektedirler! Sayın Okuyucular, büyük Türk milleti, büyük ve asil Türk gençliği. Bugün için hepimize ayrı ayrı görevler düşmektedir. Önce Allah sonra şanlı - şerefli kahraman büyük Türk Ordularımız, Vatan ve Milletimizi iç düşmandan kurtarmış bulunmaktadırlar.

Genel huzur tam manasıyla sağlanmıştır. Bundan böyle el birliğiyle geçenleri unutup milletçe var oluşumuzun, yüksek aklı - selim'i ile topluma olan vazifemizi hakkıyla yerine getirmek; el-ele vererek kentleşmek suretiyle aziz ve mübarek vatanımızın millî kalkınmasını temin etmektir. Türkiye Atatürk Dergisi, büyük Türk halkını ve devletimizi selâmlar sıhhat, saadet, esenlikler, muafakiyetler temenni ederiz. Saygılarımızla.

(T. A. D.)

En Büyük Milliyetçi Atatürk

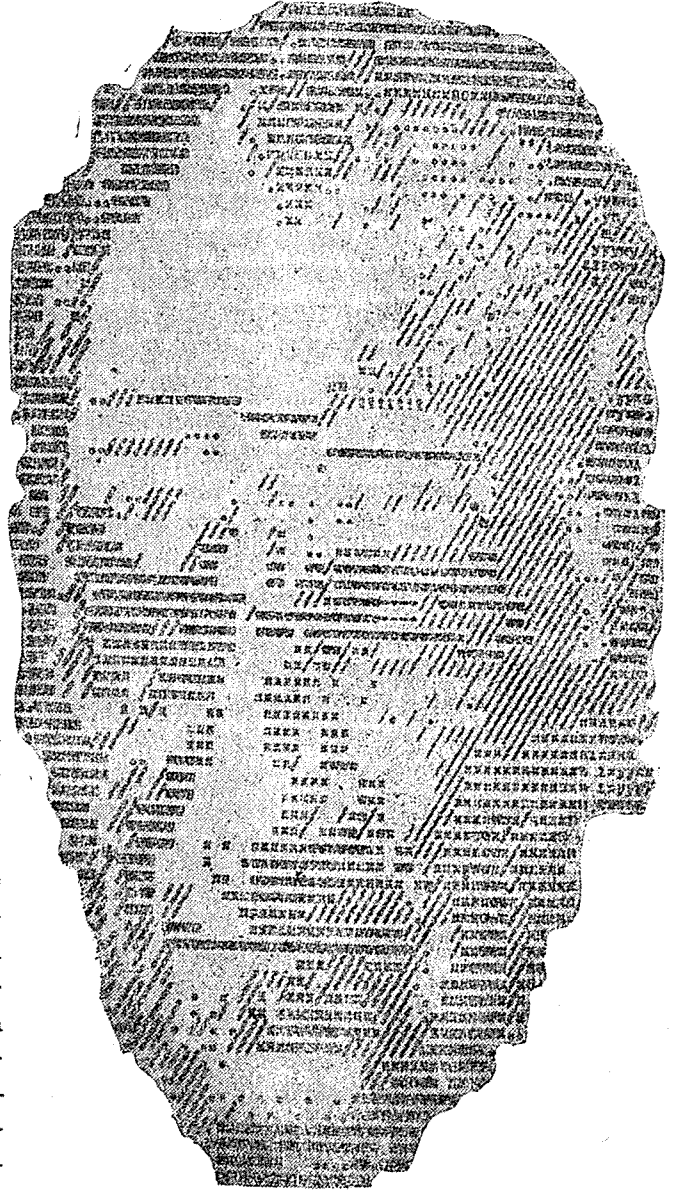
Yazan: Prof. Dr. İsmet GİRİTLİ

Vatanı kurtaran ve Cumhuriyeti kuran büyük Atatürk'ü 42. ölüm yıldönümünde bir kere daha millet olarak saygı ve şükran ile anıyoruz. Mustafa Kemal'in 19 Mayıs 1919'da başlattığı Türk Milletinin Milli Mücadelesi batı literatüründe «Milliyetçiler» olarak adlandırılmışlardır. Gerçekten Kemalist Hareketin ve onu takip eden Kemalist Devrimin başlıca hedefi temelî Kuva-i Milliye Ruhu ve Milli Mücadele Savaşı olan bağımsız ve milli bir devlet kurmaktır. Esasen kendisine soy adı olarak «Atatürk»ü seçen, «Ne mutlu Türk'üm diyene!» diye haykıran Cumhuriyetin kurucusuna 20. yüzyılın en güçlü ve modern akımı olan «Milliyetçilik» dışında hiçbir fikir ve eğilim daha çok yakıştırılamaz. Milli Mücadele, Osmanlı İmpara-

torluğunun aslı kurucusu olan Türk unsurunun, bu imparatorluğu teşkil eden çeşitli müslim ve gayrimüslim ulusların koparak ayrı devletler kurmalarından sonra, ayrı bir devlet yapmak mücadelesidir. Milli Mücadele «Sınıfsal» değil, milletçe omuz omuza ve Atatürk'ün liderliğinde başarıya ulaşan «Ulusal-Milliyetçi» bir harekettir. Milli Mücadelenin hedef olan Misak-ı Milli yeni devletin sınırlarını kıvançta, tasada ve kaderde birlikte yaşayan Türklerin yaşadığı topraklarla sınırlamaktan ibarettir. Bilindiği gibi Atatürk'ün 15-20 Ekim 1927 tarihlerinde, toplam 36 saat ve 31 dakika süre ile okuduğu ve 19 Mayıs 1919'dan Cumhuriyetin ilanına kadar olan devreyi değerlendiren «Büyük Nutuk»un bu yıl 53. yıldönü-

münü kutlamış bulunuyoruz. Gazi Mustafa Kemal'in bu eserinin Milliyetçi ve Kemalist Hareketin en büyük «siyasî» belgesi» olduğuna şüphe yoktur. Atatürk'ün öldüğü 1938 yılında doğanlar bugün 42 yaşında olduğuna göre; Atatürk'ü sadece fikir ve düşüncelerinden tanıyanlar gittikçe çoğalmaktadır. Böyle olunca da Kemalist ideoloji, yani «Şahıs Atatürk» değil, «fikir Atatürk» giderek önem ve yeni boyutlar kazanmaktadır. Atatürk'ün «Milliyetçilik»ini «Büyük Nutuk»un başından itibaren görmek mümkündür. Gerçekten umumi durum karşısında Mustafa Kemal düşündüğü çareyi şöyle dile getirmektedir. «...Hakikati halde bulunduğumuz tarihte, Osmanlı Devletinin temelleri çökmüş, ömrü tamam olmuştu. Osmanlı memleketleri tamamen parçalanmıştı. Ortada bir avuç Türk'ün barındığı bir Ata yurdu kalmıştı.

Bu vaziyet karşısında tek bir karar vardı; O da Hakimiye Milliyeye müstenid, bilakaydû şart müstakil yeni bir Türk Devleti tesis etmek! İşte daha İstanbul'dan çıkmadan evvel düşündüğümüz ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz tathikatına başladığımız karar bu karar olmuştur. Esas, Türk Milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır... Türk haysiyet ve izzetinefis ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktan ise mahvolsun evlâdır. Binaenaleyh, ya istiklâl, ya ölüm!...» Churchill, Mustafa Kemal ve Milli Mücadele için şunları yazmıştır: «Türk kötü yönetim yüzünden, bitmez tükenmez felaketler ve harplerle çökmüş, çevresinde imparatorluğu paramparça olmuştu. Fakat o hâlâ canlı idi. Göğsünde dünyaya meydan okumuş ve yüzyıllar boyunca bütün istilâcılara karşı başarı ile mücadele etmiş bir ırkın kalbi çarpıyordu. Dünyaya düzen verecek adamlar Paris'in duvarları kumaş kaplı, yaldızlı salonlarında toplanmışlardı. İstanbul'da müttefik filoarının topları altında çalışan bir kukla hükümet bulunuyordu. Anadolu'nun sarp tepeleri üzerinde bir avuç insan, kaderlerinin bu şekilde tayin edilmesini kabul etmiyorlardı.» Atatürk'ün «birleştirici» milliyetçiliği milletin muhtaç olduğu kaynaşmayı sağlamış ve etnik bölgecilikte mezhepçi davranışların üstüne çıkmıştır. Gerçekten bu «Birleştirici Milliyetçilik» iç çekişmelerden, dar ve kısır particilik ve fırkacılıktan bıkmış bir toplumun derdine deva bulmak ama-

ci ile bu ayrılıkların üstüne çıkmak olmuştur. Kemalizmin toplumsal, etnik ve siyasî planlarındaki «kaynaştırıcı» yönü böylece ortaya çıkmış ve Türk Milleti bu kaynaşma temeline dayanmıştır. Bu anlayışa aykırı olan her davranış nereden ve kimden gelirse gelsin, Cumhuriyetimizin kuruluş temellerine ve felsefesine aykırı düşer.

— «Gençliği yetiştiriniz. Onlara ilim ve irfanın müspet fikirlerini veriniz. Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız. Hür fikirler uygulamaya geçince Türk milleti yükselcektir.»

Birkaç gün sonra da Atatürk Nutuk'u okuyup kamuoyuna duyurunca, o dönemin üniversite gençliği, Gençliğe Hitabe'yi kendine bir sesleniş olarak değerlendirmiş ve bu seslenişe hemen, görevini anladığını ve yerine getireceğini belirten karşılıklar vermiştir. Üniversite gençliğinin bu hassasiyetine bir örnek Millî Türk Talebe Cemiyeti'nin Atatürk'e geçtiği şu telgraftır:

«Büyük Gazi büyük eserinizi bize emanet ediyorsunuz. Biz, Mustafa Kemal asrının gençleri, bu büyük eseri yaşatacak, kuvvetlendirecek nesilden nesile eristirecek, açtığınız kurtuluş ve mutluluk yolunda metanetle ilerleyeceğiz.»

ÖĞRETMENLERE SESLENİRKEN

Atatürk'ün Gençliğe Hitabe ile genç nesillere kutsal bir görev vermeyi amaçladığı, O'nun öğretmenlere ve gençlere hitaben yaptığı geçitli konuşmalardan da anlaşılabilir. Mesela Ekim 1922'de Bursa'da öğretmenlere demiştir ki:

— «Çocuklarımıza ve gençlerimize vereceğimiz eğitimin sınırı ne olursa olsun onlara esaslı olarak şunları öğreteceğiz: 1. Milletine, 2. Türkiye devletine, 3. Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne düşman olanlarla mücadele etmek.»

Gençliğe Hitabe de her türlü olumsuz ortam içinde bile, asla tereddüt etmeksizin, «Türk istiklâlini ve Türk Cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmeyi» gençliğe «birinci vazife» olarak göstermiyor mu?

O'nun Ağustos 1924'te öğretmenlere sesleniş de şöyleydi:

— «Öğretmenler, yeni nesil, Cumhuriye-

tin fedakâr öğretmen ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz. Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır. Cumhuriyet, fikir, ilim, fen beden bakımından kuvvetli ve yüksek seviyeli koruyucular ister. Sizin başarınız Cumhuriyetin başarısı olacaktır.»

Yine aynı yıl gençlere diyordu ki:

— «Ely yükselen yeni nesil: Gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk. Onu, yükseltecek ve devam ettirecek sizsiniz.»

Kuşkusuz, yaşı ilerlemiş fakat «kafası ve ruhu genç olanlar» da Gençliğe Hitabe'den ilham almalıydılar. Bu gereklidir de. Fakat bu belge genç nesillere bir sesleniştir. Böyle olması da doğaldır ve biz hareket noktası olarak yaşı genç nesilleri almak zorundayız. Çünkü, Atatürk'ün istediği ve Gençliğe Hitabe'nin öngördüğü davranışları duraklamadan gösterecek biçimde yetiştirilmiş genç nesiller, zamanla orta ve yaşlı nesiller haline gelince zaten üstlerine düşeni yaparlar. O sebeple, Gençliğe Hitabe'nin genç nesillere kutsal bir görev veren bir uyarı olduğu asla gözden kaçırılmamalı, ter sine onun bu niteliği ısrarla belirtilmelidir.

Atatürk, Türkiye Cumhuriyetini her zaman korumayı genç nesillerin ilk görevi, onların bunu başaracak biçimde yetiştirilmelerini de millî eğitimin temel amacı olarak göstermiştir. Bu amacı gerçekleştirme görevini ise, öğretmen ve eğitimcilere vermiş. Bu gerçekleri yeterince belirtmemek ya da bunu sulandırarak yapmak sakıncalıdır. Gençlere ve öğretmenlere «birinci vazifeleri», Atatürk'ün sözleriyle, her zaman hatırlatılmalıdır. Bugün asıl yakındığımız konu, bir bölüm gencin Atatürk'ün istediği biçimde yetiştirilememiş olması değil midir? Bugün temel özlemimiz Atatürk ilkelerini içtenlikle benimsemiş genç nesiller yetiştirebilmek değil midir?

Atatürk'ün yorumlarken özden uzak uzaklaşma tehlikesine karşı dikkatli olmak gerekiyor.

Atatürk ve Din Eğitimi

Yazan : Prof. Dr. SALİH TUĞ

CUMHURİYETİN ilânından 58 yıl, çok partili demokrasi hayatına girişimiz üzerinden 40 yıla yakın bir süre geçtiği halde, yurdumuzda din eğitimi ve öğretiminin hâlâ verimli, dengeli ve kalıcı bir esasa kavuşturulamamış olması ne kadar üzücüdür. Bu duruma bağlı olarak, din istismarcılığı probleminin çözülememiş olması, hem millî eğitimimiz için önemli bir eksiklik teşkil etmekte hem de sosyal ve kültürel bünyemizde görülen birtakım sarsıntı ve bunalımların ana kaynaklarından birini oluşturmaktadır.

LAİKLIK PRENSİBİ VE DİN EĞİTİMİ

Bu çeşit sarsıntı ve bunalımlara bünyelerinde yer vermek isteyen Batı ülkelerinde tartışılan konu, laiklik prensibi içinde «din eğitimi» nin yer alıp almayacağı değil, laik devlette bizzat devletin din eğitimine hangi şekil ve şartlarda ve ne ölçüde hizmet arzedebileceği olmaktadır. Bu yolda özel okullar eliyle din eğitimi verme tatbikatının yanında devlet de kendi resmî okullarında, özellikle Almanya ve Avusturya'da gördüğü üzere, hususi bir ağırlık kazandırmaktadır.

Ülkemizde ise hâlâ 19. asra has pozitivist ve materyalist görüşlerin tesirinden kendilerini kurtaramamış bir kısım çevreler, zaman zaman Atatürk ilkeleri ve özellikle laiklik prensibi çerçevesinde, «din eğitimine» eğitim kademelerinde yer verilemeyeceğini savunabilmektedir. Belli çevrelerin güdümündeki «Devrimci eğitim Kurultay'ı» (Ankara 1978) «din eğitimine ülkemizde bir son verilmesini» sonuç beyannâmesinde belirtebilmişti. Gerçekten de zaman zaman bazı iktidarlar «din eğitimine» kısıtlamalar getiren icraata ülkemizde yol verebilmiştir.

Bugün Millî Eğitim Bakanlığımızın hassasiyetle üzerinde durması gereken konulardan biri, yakın geçmişimizde bu konuda görülen gelişmeleri de gözönünde bulundurarak, din eğitimi ve bunun kurumlarını, bir yandan çeşitli maksatlarla din istismarcılığına âet edilmekten ve diğer yandan din düşmanlığına hedef olmaktan kurtarıp koruyacak bir tarzda «verimli» ve «kalıcı» bir şekilde yeniden «hukukî dayanaklara oturtmak» olmalıdır.

ATATÜRKÇÜLÜK AÇISINDAN

Konuya, Atatürkçülük ve Anayasa hukuku açısından yaklaşmak mümkündür:

(1) Atatürk'ün İslâm ve din eğitimi konusundaki görüşleri bugüne kadar gerçek önemi içinde ele alınıp tartışılmamıştır. Aksine, en mâsum ve haklı dinî isteklere bile, belli ve sınırlı çevrelerce dâima Atatürk ve O'nun ilkeleri bahâne edilerek karşı çıkılmaya çalışılmış ve hattâ dinde reform yapmak adına, namaz vakitlerinin kısıtlamaya, câmilere sıra koymaya kadar gidenler hep onun adına himâyesine sığınmaya çalışmışlardır. Sayın Devlet Başkanımız Orgeneral Kenan Evren'in üç gün süren son yurt gezilerinde milletimize açıkla-

★ Bugün Millî Eğitim Bakanlığımızın hassasiyetle üzerinde durması gereken konulardan biri, yakın geçmişimizde bu konuda görülen gelişmeleri de gözönünde bulundurarak, din eğitimi ve bunun kurumlarını, bir yandan çeşitli maksatlarla din istismarcılığına âlet edilmekten ve diğer yandan din düşmanlığına hedef olmaktan kurtarıp koruyacak bir tarzda yeniden hukukî dayanaklara oturtmak olmalıdır.

Atatürk'ün Türklük için hassasiyeti

«BENİM HAYATTA YEGANE ÖVUNCUM TURKLUKTEN BAŞKA ŞEY DEĞİLDİR.»

Atatürk'ün, hayatı, olaylar, anılar onu anlamak için çok faydalı bilgi kaynaklarıdır. Şu nakledeceğimiz birkaç fıkra, birkaç olay bile O'nu ruhi durumunu, duygu ve düşüncesini anlamaya yeter:

30 Eylül 1340 (1924) deki bir olay. Erzurumda yeni bir cadde açılıyor. Bu açışı o zamanki adıyla Gazi Paşa yapıyor. Belediye Başkanının, caddeye Gazi Kemal Caddesi adını takmayı, halkın istediğini söylemesi üzerine Atatürk bu ricayı nezaketle kabul etmiyor ve caddeye (Cumhuriyet) adını veriyor.

Cumhuriyetin onbeşinci yıl şenlikleri yapılırken (O hasta, takatsız yatmaktadır. Dışarda şenlik vardır. Mehtap, fişekler atılıyor. Yanındakilere soruyor:

«Bu ne Mehmet?» Mehmet, önüne bakıp susuyor. Rıdvan bu hüznü anı geçiştirmek istiyor: «Gök gürültüsü galiba, Paşam» diyecek oluyor. Atatürk gülümsüyor:

«Çocuk mu kandırıyorsun? Mehtap yapılıyor, şenlik var.» Yüzü aydınlanıyor. Bu sırada sarayın önüne vapur geliyor ve İstiklâl Marsını çalmaya başlıyor. Atatürk dinliyor, gözlerini yumup hayallere dahiyo, sonra sevinçle gözlerini açıyor ve biraz da hazine bir gülümseyişle: «Beni çağırıyorlar» diyor.

«Beni çağırıyorlar!» Seviniyorlar. Sevinecekler tabii... Sevinmekte haklıdır. Onbeşinci Cumhuriyet... Bu sevinilecek neticedir.»

Atatürk'ün milletin bir ferdi olmayı en büyük şeref ve mehiyet tanıdığını gösteren şu olay da ilgi ve dikkat çekicidir: Cumhuriyetin 12. yıldönümü için hazırlanan birkaç döviz cümleleri ortada durmaktadır. «Atatürk, bizim en büyüğümüzdür.» «Ata-

türk bu milletin, en yücesidir.» Türk Milleti asırlardır bağrından bir Mustafa Kemal çıkardı.» O bunları hep çiziyor, beğenmiyor. Ortada bir tane kalıyor. «Atatürk, bizden ibridir.» Beğendiği, çoğaltılan ve şebekeleri sıra sıra donatan bu söz olmuştur: «Atatürk bizden biridir.»

1925 yılında Kastamonu seyahatinde bir kışla duvarında gördüğü «Bir Türk on düşmana bedeldir» sözü üzerine Subaya soruyor: «Öyle midir?» Subay, tam bir güvenle; içten: Evet Paşam - diyor. Atatürk başını daha dik tutarak ve şanlı Türk tarihini, onbinlerce kahramanlığı korkusuz akları, vatan müdafaa savaşlarını hatırlayarak, cihana karşı durmuş Türkleri, ecdadını bir anda görmüş olarak karşılık veriyor: «Hayır çocuğum, öyle değildir: Bir Türk Dünyaya bedeldir.»

Atatürk'ün, Türkçülüğü, Türklük sevgisine ait bir hatırasını Prof. Dr. Mahmut Esat Bozkurt şöyle anlatıyor: «Atatürk, çok Türkçü idi: O muhakkak. Bir gün beraber oturuyorduk Merhum Nuri Conker bize şaka ettiğini işaret ederek:

— Canım, dedi. Türklük mürklük ne imiş? Zaten bütün insanlar birbirine karışmıştır. Bunun artık Türk'ü, Acem'i, Fransız'ı, Rus'u olur mu?

Atatürk hepimizden çok sevdiği arkadaşısı Nuri Conker'e:

— Bana bak Nuri! Her şakana eyvallah ama, Türklüğüme ilişme. Benim hayatta yegane fahrim, (Biricik övüncüm, kıvancım), servetim Türklük'ten başka bir şey değildir» dedi.

İşte Atatürk duygusuyla düşüncesiyle, ülküsüyle buydu...

dıkları gibi Atatürk, din düşmanlığı anlamına gelebilecek bir tutum sâhibi olmamıştır; aksine onun islah edici teşebbüsleri, ömrünün vefâ etmemesi ile yarım kalmıştır. Nitekim onun en yakın mesai arkadaşları, 1949 yılından itibaren gereken teşebbüslerde bulunmuşlar, yurdumuzda din eğitimi modern ve ilmi seviyede, bakanlık seviyesinde ve üniversitelerimizde başlatmışlar, hâlen de bu eğitim sürdürülmektedir.

Sayın Devlet Başkanımızın da nutuklarında belirttiği gibi Atatürk: «İnsanlara feyiz ruhu vermiş olan dinimiz son dindir, ekmel dindir. Çünkü dinimiz akla, mantığa ve hakikata tamamen uygundur ve uygulanabilir. Eğer akla mantığa ve hakikate uygun düşmeseydi, bununla diğer ilâhî tabiat kanunları arasında zıtlık olması icab ederdi. Çünkü her çeşit oluş kanunlarını yapan Cenabı Hak'dır» demekle işin özüne dair görüş ve inanışlarını açıkça ortaya koymaktadır.

TBMM'de bir açış nutkunda, yine Atatürk: «Millete okumak, yazmak ve vatanını, DİNİNİ, dünyasını tanıtabilecek kadar coğrafi, tarihi, DİNİ ve AHLAKİ malûmat vermek maârif programımızın ilk hedefidir» cümleleriyle, «din eğitimi» kendi hükümetlerinin programlarında yer verileceği esasını benimsemiş olmaktadır. Diğer bir hitâbesindeki sözleri ise pek açıktır: «Hepimiz müsaviyiz ve dinimizin ahkâmını mütesâviyen öğrenmeye mecburuz. Her fert dinini, diyânетini, imanını öğrenmek için bir yere muhtaçtır, orası da MEKTEP'tir.»

II) : 1924 Anayasası, 1961 yılına kadar ülkemizde düşünce ve vicdan hürriyetini tanzim etmiştir. Bu hürriyetler 70 - 75 ve 80. maddelerde teminatlarını bulmuş durumdaydı. II. Dünya Harbi'nden sonra çıkarılan «İnsan Hakları Evrensel Beyanâmesi»nde 18. madde: «Her şahsın fikir, vicdan ve din hürriyeti'ne hakkı vardır. Bu hak, din veya kanaat değiştirmek hürriyetini, dinini veya kanaatini tek başına veya topluca, açık veya özel surette ÖĞRETİM, tatbikat, ibadet ve âyinlerle açıklama hürriyetini gerektirir» hükmünü vazeder ki önemli olan, bu beyannâmenin bu maddesinin, 6 Nisan 1949 tarih ve 9119 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye tarafından da benim-

senmiş ve TBMM'den de geçirilerek 27 Mayıs 1949 tarihinden itibaren yürürlüğe konmuş olmasıdır.

1961 ANAYASASINA GÖRE

1961 ANAYASASININ 19. maddesi, aynı prensibin bir diğer görünüşünü yani tatbikata giden yolunu açmakta ve açıkça «din eğitimi müesseseléstirmektir». Anayasamızın bu hükmü, Millî Eğitim Temel Kanununun 12. maddesine de aynen aksetmiş bulunmaktadır.

Aslında devletin laik olması, vatandaşın dindar olmasına mâni değildir. Bir başka deyişle, vatandaşın dindar olması hâlinde devletin laiklik ilkesinin ortadan kalkacağından korkmak, laiklik dinsizlik olarak anlamak ve uygulamak demektir. Bu konuda da Atatürk ün hayli hassas davranmış olduğunu görmek sevindiricidir: «Laik hükümet tâbirinden dinsizlik mânâsını çıkarmaya yeltenen fesatçılara fırsat vermemek lâzımdır». Böylece o laiklik perdesi arkasında din düşmanlığı yapılmasına bir set çekmek istemiştir. Gerçekte bir hukuk terimi olarak laiklik, devlet ve dininin birbirinden ayrı ve birbirine karşı tarafsız olması demektir. Batılı demokrasiler bu tarafsızlığı, ilgisizlik mânâsına almamakta ve hükümet icraatlarında, din eğitime destek sağlamakta ve asıl yapısı itibariyle eğitimin bu çeşidini muhtar statülere sahip özel teşkilât ve kurumlara bırakmaktadır. Türkiyemizde bu sonuncu tatbikata yer verilemeyeceği düşünülüyorsa, devlet gerektiği gibi en ilmi hukukî mânâda olmak üzere islah edici elini bu alana da uzatmalıdır. Bu sayede din eğitimiz, belirsiz amaçlara yönelik gizli elerde değil, açıktan ve kamu oyununun gözü önünde devletin yönetiminde gerçekleştirilmiş olabilecektir.

SONUÇ

Batı dünyası söze değil, işe ve fiiliyata önem atfetmektedir. Görünüşte Demir perde gerisi ülkelerinin bugünkü Anayasalarında da «din ve vicdan hürriyeti» şeklen yer alır. Ve fakat gerçekte bu hürriyetin ilmi ve hukukî teminatı, uygulamada «din eğitime» yer vermekten başka bir şey olamayacağı modern hukuk çevrelerinde vazgeçilmez şart olarak kabul olunmaktadır.

Atatürk'ün Egemenlik Anlayışı, Cumhuriyet

Yazan: Prof. Dr. Cahit TANYOL

Cumhuriyet kurulalı elli yedi yıl oldu. Demekki, o yıl doğan çocuklar bugün ölümün durak noktasından hayata bakan Mustafa Kemal'e aynı yaş çizgisinde. Yıkıntı ve umutsuzluklar içinde çarpınan bir ulusun alın yazısını bu kadar kısa bir yaşam öyküsü içinde değiştiren bu sarışın başlı adamı ve onun yazgısını düşündüm. Ondan bize neler kaldı, neler gitti.

Bizim kuşak, Mustafa Kemal'in efsanesi içinde büyüdü. Onun adını ilk algıladığımız dönemde köyler, kasabalar, kentler çocuklarla, dul kadınların ve yaşlı erkeklerin oluştuğu yetim ve yoksul bir topluluktu. Birinci Dünya Savaşı'nın kılıç artıkları evlerine dönmeyen yeni bir savaş kasırgasının içi

ne atılmıştı. Ne delikanlıları gördük çevremizde, ne de olgun yaşı insanlarını. Biz ancak gençliğin ve olgun yaşı ne olduğunu kendi kuşağımızın yaşamı içinde algıladık.

İlk kez Mustafa Kemal'in adını Kurtuluş Savaşı'nın türkülerinde duyduk. Bağımsızlık Savaşı'nın bu ilk silah arkadaşı türküler bizde efsanevi bir izlenim bırakmıştı.

ASIL ÖZÜ

Onun kurmuş olduğu Cumhuriyet'in içeriğinde Bağımsızlık Savaşı'nın tek cümlede özetlenen bir anayasası vardı; «Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir». Bu cümleden kaynaklanmayan her yasa ve her madde Atatürk'ün kurmuş olduğu halk devletinin di-

sına düşer. Cumhuriyet devrimleri yine bu maddenin ışığı altında değerlendirilmeli, devletin türü, kaynağı ve amaçları bu tek maddeli «Teşkilât-ı Esasiye Kanunu»ndan çıkartılmalı, eğer Kemalizm bir akım ve bir ideoloji biçimine dönüşecekse Türk düşüncesi, «Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir» sözünden yola çıkmalıdır.

Cumhuriyet kavramı, Bağımsızlık Savaşı'nın yüreğine yerleştirdiği bu düşünceyle apayrı ve kendine özgü bir anlam kazanır. Her türlü sınıf, zümre egemenliğini dışarıda bırakır. Türkiye'nin içine düşmüş olduğu korkunç bunalımda, bu tek maddeli temel düşüncenin şimdiye kadar yapılan anayasaların bazılarında bir sığıntı ve klişe sokulmasının payı vardır.

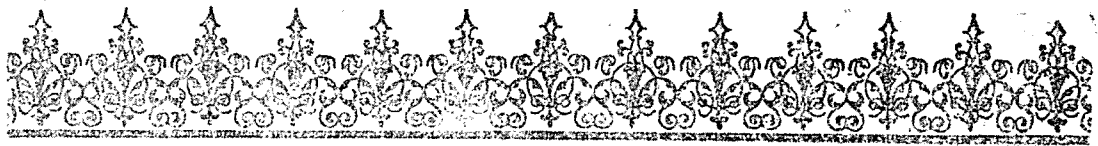
Bir kurtuluşun yüreğinden fışkıran ve bağımsızlık savaşı veren bütün uluslara bir çağrı niteliği taşıyan bu tek maddeli anti-empyralist anayasa ve onun içeriğinde yatan devlet bilinci, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Batı burjuva demokrasilerinden alınan maddelerle sulandırılmış, böylece toplum devletsizliğe, gençlik anarşiye ve halk iradesinin somut kaynağı olması gereken Büyük Millet Meclisi akılların alamayacağı derecede bir kargaşalığa itilmiştir.

Onun kurduğu Cumhuriyetin içeriğinde Amasya Beyannamesi, Erzurum ve Sivas kongreleri ve nihayet Türkiye Büyük Millet Meclisi vardır. Bunlardan birisi göz arkası edildi mi Cumhuriyet, O'nun Cumhuriyeti olmaz. Atatürk'ün gözünde Büyük Millet Meclisi ve onun kurduğu halk hükümeti bağımsızlık savaşının sınırları içinde kalmaz. Bütün bir tarihi kuşatır; «Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucusu ve gerçek sahibi olan Türk ulusu Anadolu'da hem dış düşmanları na karşı ayaklanmış, hem saray ve Babıali aleyhine mücadeleye atılarak Türkiye Büyük

Millet Meclisi ve onun hükümetini ve ordularını teşkil ederek binbir yoksulluk içinde savaşa girmiş, bugünkü kurtuluş gününe vâsıl olmuştur. Padişahlık kaldırılarak onun yerine Türkiye Büyük Millet Meclisi geçmiş, halk kitlesinin ve köylünün hukukunu koruyan, saadetini tekeffül eden bir halk hükümeti idaresi kurmuştur» der ve ekler: «Teşkilât-ı Esasiye Kanunu ile Türkiye halkı hâkimiyet ve hükümlerinin hakiki mümessili olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin manevî şahsiyetinde gayrikâbil-i terk ve tecezzi (bölünmez) ve ferağ olmak üzere temsile ve bilfiil kullanmaya ve irade-i milliyeye dayanmayan hiçbir kuvvet ve heyeti tanımamaya karar vermiştir.»

Atatürk'ün kurmuş olduğu Cumhuriyet idaresinde önemli olan kudretin ve kuvvetin kendisinde toplandığı Büyük Millet Meclisi'nin 12 Eylülde dağıtılan parlamento ile uzakyakın bir akrabalığı yoktur. Egemenliğin bölünmezliği kuralı, onun savunduğu tek gerçektir. Bu nedenle Batı demokrasilerinde klasik bir yönetim biçimi olan kuvvetlerin ayrılması (tefrik-i kuvva) ilkesine şiddetle çatar. Kendi sosyal ekonomik ve politik kuruluşlarının doğal bir sonucu olan Batı anayasalarıyla Teşkilât-ı Esasiye Kanunu'nun, bünye farklılığı nedeniyle, bir bağlantısı olmadığını ısrarla söyler ve «Hükümet bünyesi içtimai bünyenin tabiatıyla mütenasiptir» diyerek aslında İkinci Mahmut'tan itibaren başlayan yenilik hareketlerine egemen olan taklidin dikkate değer sosyolojik bir eleştirisini yapar. Türkiye'nin kendi tarihsel evrim şemasının empyralist Batı toplumlarıyla bağlantısı olmadığını vurgular (2).

Atatürk için önemli olan Doğu-Batı sorununu değil, çağdaş uygarlık düzeyine varabilmek sorunudur.

Gerçek Atatürkçülük üstüne

Yazan: Orhan SUAT

Söz ve düşünce özgürlüğü Anayasamızın güvencesi atındadır. Aynı zamanda bu yasamız bazı sınırayıcı kura ve yargılar getirmiştir. Bunların başında gelen husus, Anayasa düzenini ve onun içerdiği ATATÜRK düzenini korumaktır. Bu yoldaki yıkıcı düşünce ve hareketler yasaklanmış, Anayasal özgürlükler arasında kabul edilmemiştir.

Bunlar Komünizm, Faşizm, Şeriatçılık vs. gibi öğretiler ve hareketler olup, ATATÜRK Devrimi ve ATATÜRK ilkelerine uymamakta, onlarla bağdaşamamaktadır.

Atatürkçülük, Atatürk'ü benimsemek, o'nun fikir ve ideallerine sahip olmak, O'nun izinden yürümek, devrimlerini yaşatmak, geliştirmek demektir. Öz amacı Türkiye'nin her bakımdan çağdaş uygarlık seviyesine çıkması demektir. Batılılarla savaşıp Atatürk, milletçe kalkınmanın ancak Bilim ve Fen alanında ileri olan Batı uygarlığına yönelmekle mümkün olacağına inanıyordu. Atatürkçülükte aynı inancın felsefesi olmuştur. Bu anlam da Atatürkçülük, hiçbir zaman taklitçilik, özünü kaybetmek demek değildir, aksine iyiyi doğruyu, bize yararlı olanı seçmek, öz cevherlerimizle yoğurmak-

tır. Anarşiden, Sosyal düzensizlikten uzaklaşmak ve içinde bulunulan sorunların çözüm yollarını Atatürk'ün benliğinde, düşüncelerinde, fikirlerinde ve ileri görüşlerinde aramak, Atatürkçülüğün hareket noktasıdır, Atatürkçülük bir kalkınma bir ilerleyiş milleti ve vatanın bütünlüğünü sevmek demektir. Bu sebeple onların temel ilkeleri büyük önderin tarih yapıtlarına altın harflerle kazınan «BENİM NAÇİZ VUCUDUM ELAET BİRGÜN TOPRAK OLACAKTIR, FAKAT TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLELEBET PAYIDAR KALACAKTIR» sözüdür.

Bugün içinde bulunduğumuz ortamda mevcut aşırı akımlarla mücadelenin asıl çevresi eğitim ve öğretimdir. Bu çalışmalarını içinde Atatürk revrimleri ve düzeni, bu arada Atatürk ilkeleri doğru ve iyi öğretilmelidir. Ayrıca yabancı akımlar hakkında yeterli karşıt bilgi verilmelidir. Kişinin yapacağı değerlendirme ve karşılaştırmalarla gerçeği görmesi, doğru yolu bulması sağlanabilir.

Bu yönlerden halkın eğitilmesi için kitle yayın araçlarından, özellikle TV ve Radyo programlarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Bilhassa Atatürk'ün kişiliği, devrimleri ve eserleri pek iyi öğretilmelidir.

Atatürk, tarihin tozlu sayfalarına terk edilmiş bir geçmiş değil, bizim ebedi kurtuluşumuz, mutluluğumuz demek olan geleceğimizeyiz. Hepimiz bu vatanın çocuklarıyız. Hepimiz yüce birırkın, şanlı atalarımızın torunlarıyız. Peki, bu bölücülük nedir? Sağ ya da sol anlayışı içimize kim soktu hiç düşündünüz mü? Amacımız Ulusumuzun her yönüyle kalkınmasıdır. Bu yolda herkesin çeşitli fikirleri ve düşünceleri vardır. Atatürkçülük bu dağınık fikirlerin ve görüşlerin bütünlenmesi ve çözüm yollarının belirlenmesi demektir. Atatürkçülük Ulusça kaynaşmak demektir.

Türk Uluğu olarak hepimiz, bir bütün halinde ATATÜRK ve ATATÜRKÇÜLÜK yolunun izinde olmalıyız. Ne Mutlu Türküm Diyene

Atatürk'ün gözyaşları

27 Nisandan 27 Mayıs'a kadar kulaklarım da gınlayan, benliğimi saran iki sesin tesiri altındakaldım. Birisi Beyazıt meydanından üniversiteli gençlerin Atatürk'ün gençliğe hitabesini okurken, dalga dalga, memlekete ya yılan, fikir hürriyetini temsil eden sesleri, diğeri, Atatürk'ün bu hitabeyi okuyan sesi...

1927 yılının yaz ayları Gazi Mustafa Kemal'in kurtuluşundan sonra İstanbul'a gelişidir. Dolmabahçe sarayına misafir edilmiştir. O saray ki, 1919 yılının bir bahar mevsiminde General Mustafa Kemal'in Osmanlı Padişahı son görüşünre düşman ordusunun toplarının tehdidi altında idi. Atatürk ile, gözlerini kapıyarak konuşan son Osmanlı Padişahı, millî endişelerden tamamen uzak, kendi şahsi menfaatinin esiri, bütün zihni kâbiliyetlerinin karanlıkları içinde gömülü ve gözleri gibi kapalıdır.

1919 dan 1927'ye karar geçen tarihi olayların belgeleini Gazi Mustafa Kemal Ankara'da toplamış yazmış ve CHP. kongresinre okumaya hazırlanmaktadır. Dolmabahçe Sarayının geniş salonlarından birinde her gece toplanan kalabalık arkadaşları arasında bu büyük «Nutuk»tan parçalar okumakta ve üzerinde münakaşalı konuşmalar yapılmaktadır. Atatürk kendisi okuyor, okutuyor ve yazdığı konular üzerinde açıklamalar yaparak çok hararetle konuşmaları idare ediyordu.

Ben, Lozan'daki tahsilimden yeni dönmüştüm. Bu toplantılarda bulunduğum zamanlar tarihi, tarih yapanlardan ileri okurken o günleri yeniden dinliyordum. Atatürk metin yaşıyormuş gibi heyecanlı idi ve daima yüksek sesle hitaplar da bulunuyordu.

Bu tarih havası içinde İstiklâl Savasımız ve onun tarihi ile o kadar zihnim doluyordu ki, çocukluğumun Anadolu'da geçen o ıstıraplı günlerin yeniden yaşar gibi oluyordum.

Yaz aylarının sıcak bir gününün gecesi, Atatürk'ün etrafında daha kalabalık bir aydınlar topluluğu vardı. O arkadaşlarına adeta bir sürpriz hazırlamanın sevinci içinde «Oturunuz ve dinleyiniz» dedi. «Nutuk»un

Yazan: Prof. Dr. Afet İNAN

sonuna koyacağı satırları yüksek sesle okumaya başladı. Dinleyenlerin nefes dahi almadıklarını sanıyorum. Çünkü, ben kendimi öyle hissediyordum. Nutuk bu satırlarla son bulacaktı. Atatürk bu metni okuyup bitirdiği zaman, derin bir nefes almış, fakat iki damla göz yaşını da bizlerden saklamamıştı.

Bu, gençliğe hitabe okunduğu akşam, artık tarih olmuş, olaylar, konuşma mevzu değildi. Atatürk coşmuş konuşuyor, hitap ediyor ve Türkiye Cumhuriyetinin istikbâli üzerinde duruyordu. «Tarihi yaşadığımız gibi yazdık fakat geleceği Cumhuriyete inananlara, koruyanlara ve yaşatanlara emnet etmek lâzımdır.» diyordu.

Gençliğe hitbe yazısını dinliyenlere metinlemek fırsatını verdiğini hatırlamıyorum. Sadece onun sözleri hâlâ bugün dahi kulaklarımda akisler yapmaktadır.

«Gençliği yetiştiriniz. Onlara ilim ve irfan fikirleri veriniz. İstikbâlin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız. Hür fikirler tatbik mevkiine geçtiği vakit Türk Milleti yükselecektir,» diye telkinlerde bulundu. O, Türk gençliğinin sağduyusuna, milliyetçiliğe vatan muhabbetine inandığını ve onlara güvendiğini söylüyordu.

Bu «Gençliğe Hitabe» 1927 yılının yazlarında hep okundu. Atatürk her yeni gelen davetlilerine, başkasına okutuyor ve üzerinde konuşuyordu.

İşte 1927 yılının İstanbul havasında ilk akislerini yapan Atatürk'ün bu «Gençliğe Hitabesi» büyük bir fikir hareketinin kaynağı olmuştur. Bilhassa son yılların hürriyetsizlik havasını delen bu ışıltılı fikirlerde, gençliğimiz harekete getiren bu hitabenin mânâ ve değeri en kutsî müessesemiz olan Cumhuriyete inanan gençlerin toplu sesleri hareket halinde cevap vermiştir.

Bu uğurda ölen şehitlerimizin ruhu sad olsun.

Türk milleti ve gençliği sağ ve varolsun.

Kemalizmden başka bir ışık aramaya gerek yok

Yazan: Yılmaz ÇETİNER

Atatürk'ün 100. doğum yıldönümüne giriyoruz önümüzdeki yıl... Yani 3 ay sonra demek, kismet bugünlereymiş... O'nun gönlünü rahatlatmak, O'nu huzura kavuşturmak için böyle uzun süre, kavgayı, döğüşü, tartışmayı beklemek gerekiyormuş!.. Son Türk devletinin kurucusu, ulusumuzun kurtarıcısı, bağımsızlığımızı, özgürlüğümüzü bize kazandıran o büyük insana özgürlüklerin zedelenmesi uğruna yıllardır öylesine ihanet içerisindey-

dik ki, buna dünya ve âlem şahittir!.. İnkâr etmemiz de mümkün değildir!.. Çok şükür artık okullarda, milletin radyosunda, televizyonunda Atatürk'ün ne olduğunu kim olduğunu yeni yetişen gençlere, çocuklara öğretebilmeye unutanlara rahatça hatırlatabilmeye başlayabildik!... Özgürlük ve bağımsızlık marşımızı da huzur içinde söyleyebiliyoruz!.. Ve galiba yavaş yavaş kendimize geliyoruz!.. Türkiye, laik Türkiye, uygar Türkiye, uygar ve özgür Batı'dan kopacak, birtakım hayalperestlerin maceraperestlerin peşinden koşacak, Doğu'nun geriliğine ve daha bilmem nerele-
rin karanlığına gömülecek ha!.. Bunun olmaya-
cağını gördüler... Atatürk'ün kurduğu devlet sistemi, feİsefesini, önerdiği İkeeri özgürlükler içinde yıllardır herkes kendi yönüne, kendi düşlediği yöne çekmeye çalıştı... Solun en yumuşağından, en ileri uçtaki devrimcisine kadar (bir kısmı O'nu tamamen reddetmiş ya!) herkes, 1960'dan bu yana Atatürk'ü Markx'la yandaş yaptı çıktı... Uyduruk demeçler, zamana zemine göre söylenmiş sözler türlü çeşitli yorumlandı... Öte yandan sağın en ılımlısından, en fanatik kafatasçısına, en yobazına kadar (tabii onların da bir kısmı Atatürk düşmanı kesilmişti) pek çok sözde aşırı milliyetçi, yine aynı Atatürk'ü kendi görüşlerine göre yanlış değerlendirmeye girişti... Kısaca aşırı sağda, aşırı solda uçsuz bucaksız (ne mutlu) özgürlük havası içinde Atatürk'ü kendi yararlarına kullanmaya çalıştı... Ama ne oldu?. Tüm yutturmacalar, özgürlükler adına işlenen cinayetler haline dönuştü.. Bu mide de böylesine aburcuburuna kabul etmedi çıkardı, attı... Prof. Dr. Mustafa Aysan'ın «100. Doğum Yıldönümünde Atatürk'ün Ekonomik Politikası» adlı yeni çıkan eserinden parçalar sumuş, bulmuş, onları gantuyoruz aşağıya... Sayın Aysan belgeleri araştırmış, bulmuş, onları gayet yerinde değerlendirmiş ve anlamlı bir biçimde ortaya koymuş... Buyurun beraberce okuyalım: Yıl 1936... İkinci sanayi planının önsözünden...

«Devletçiliğin bizce manası şudur: Fertlerin hususi teşebbüslerini ve faaliyetlerini esas tutmak, fakat büyük bir milletin bütün ihtiyaçlarını ve birçok şeylerin yapılmadığını gözönünde tutarak, memleketin iktisadiyatını devletin eline almak... Türkiye Cumhuriyeti Devleti Türk vatanında asırlardan beri ferdi ve hususi teşebbüslerle yapılamamış olan şeyleri bir an evvel yap-

mak istedi ve gördüğü gibi kısa bir zamanda yapmaya muvaffak oldu. Bizim takip ettiğimiz yol görüldüğü gibi liberalizmden başka bir sistemdir.» 21 Nisan 1931 seçimlerinde basına demec verirken sunları söylüyor Atatürk: «Ferdî iş faaliyetini esas tutmakla beraber, mümkün olduğu kadar az zaman içinde milleti refaha, memleketi mamurluğa ...erıştirmek için, milletin genel ve yüksek menfaatlerinin gerektirdiği işlerde özellikle ekonominde devleti fiilen alâkadar kılmak, prensibimizdir...» 1935 yılında İzmir Fuarı nedeniyle Atatürk'ün iktisat Vekili Celâl Bayar'a verdiği notlar: «Türkiye'nin tatbik ettiği devletçilik sistemi, 19. asırdan beri sosyalizm nazariyatçılarının ileri sürdükleri fikirlerden alınarak tercüme edilmiş sistem değildir. Bu, Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş, Türkiye'ye has bir sistemdir. Devletçiliğin bizce manası şudur: Fertlerin hususî faaliyetlerini esas tutmak, fakat büyük bir milletin ve geniş bir memleketin bütün ihtiyaçlarını ve birçok şeylerin yapılmadığını göz önünde tutarak memleket iktisadiyatını devletin eline almak. Ve daha sonra Atatürk ekonomik ideolojisini açıklamaya devam ediyor: «... Demokrasinin bu kişisel özgürlüklerle ilgili mefhumu, bazı nazariyelerin hücumuna maruz bulunmaktadır.

- 1 — Bolşevik nazariyesi,
- 2 — İhtilâlcî siyasî sendika nazariyesi,
- 3 — Menfaatlerin temsili nazariyesi,

Bütün bu nazariyelerin demokrasinin yaşaması için tehlikeli olduğunu söyledikten sonra Atatürk şu sonuca ulaşıyor: «İşte bu sebeplerden dolayısıdır ki, biz bu ve bundan evvelki nazariyeleri memleket ve milletimiz için muvafık görmüyoruz. Biz memleket halkı ve fertleri ve muhtelif sınıf mensuplarının yekdiğerine yardımlarını aynı kıymet ve mahiyette görürüz. Hepsinin men-

faatlerini aynı derecede ve aynı müsavatperverlik hissi ile teminine çalışmak isteriz. Bu tarz milletin umumî refahı, devletin bünyesinin kuvvetlenmesi için daha muvafık olduğu kanaatindeyiz. Bizim nazarıımızda çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, doktor velhasıl herhangi bir içtimai müessesede faal bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti müsavidir. Devletin bu husustaki faaliyet hududunu çizmek ve bu hususta istinad edeceği kaideleri tesbit etmek, diğer taraftan vatandaşın ferdî teşebbüs ve faaliyet hürriyetini tehdit etmemiş olmak, devleti idareye selâhiyattar kılınanların düşünüp tayin etmesi lâzım gelen meselelerdir.» MEMLEKETTE her nevi istiksalin ziya-deleşmesi için ferdî teşebbüsün devletçe elzem olduğunu ehemmiyetle kaydettikten sonra, beyan etmeliyiz ki, devlet ve fert birbirine müarız değil, birbirinin mütemmimidir.» «Bizim rakibini muvafık gördüğümüz (mutedil devletçilik) prensibi bütün istishal ve tevzi vasıtalarını fertlerden alarak, milleti büsbütün başka esaslar dahilinde tanzim etmek gayesini takip eden ve hususî ve ferdî iktisadî teşebbüs ve faaliyete meydan bırakmayan sosyalizm prensibine müstenit kollektivism, komünizm gibi bir sistem değildir.» ATA-TÜRK'ÜN bunları söylemesinden, bu prensipleri ortaya koymasından bu yana yarım asır geçti... İkinci Dünya Savaşı sonucu beş kıtanın haritası değişti... Ülkeler doğdu, ülkeler kayboldu... Rejimler yıkıldı, rejimler kuruldu. İlimde, fende büyük buluşlar yapıldı... Ay bile fethedildi! Ama şöyle bir bakıyoruz da, şimdi içiçe yaşayan, uygar, mutlu ve özgür ülkelerin hemen hepsi Atatürk'ün 50 yıl önce ortaya koyduğu şu yukardaki ilkelerin, reçetelerin ışığı etrafında zenginliklerine zenginlik, mutluluklarına mutluluk katıyorlar... Evet... Kemaîizm'den başka bir yol, bir ışık aramaya zaman ve can kaybetmeye gerek yok artık!..

Atatürk Ordumuz için diyor ki !

Bütün kudretimizi, bütün kaynaklarımızı, bütün varlığımızı orduya vereceğiz, iktidarımızı, dünyaya tanıtacağız ve ancak ondan sonra milleti, insan gibi yaşatmak mümkün olacaktır.

Paramız vardır, ordu yaparız, paramız bitti, ordu dağılsın... Benim için böyle bir mesele yoktur.

Para vardır veya yoktur ister olsun ister olmasın, Ordu vardır ve olacaktır.

Daima cevherini muhafaza eden, aklını ve anlayışını muhafaza eden bir ordu için mevziin ehemmiyeti yoktur. Bir asker her yerde muharebe eder, tepenin üstünde, tepenin altında, derenin içinde de...

Dünyanın hiç bir ordusunda yüreği senin kinden daha temiz daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir.

Her zaferin mayası sendedir. Her zaferin en büyük payı senindir.

Sizin gibi kumandanları, subayları, neferleri olan bir millete yad elleri altında köle olmak mümkün değildir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin muzaffer orduları yeni zaferler elde etmek aşkından müstağni değildirler. Fakat bu zafer aşkı milletin selâmet ve saadetini temin aşkından doğmaktadır.

Türk ordusunun bir cüz'i tamı muadilini behemahal mağlup, iki mislini tevkif ve tesbit eder.

Her safhasıyla düşünülmüş, ihzar, idare ve zaferle intaç edilmiş olan bu harekât Türk Ordusunun, Türk subay ve Kumanda Heyetinin, yüksek kudret ve kahramanlığını tarihte bir daha tesbit eden muazzam bir eserdir.

Büyük milli disiplin okulu olan ordunun ekonomik, kültürel, sosyal savaşlarımızda bize aynı zamanda en lüzumlu elemanları da yetiştiren büyük bir okul hâline getirilmesine ayrıca itina ve himmet edileceğine şüphem yoktur.

Ordumuz, Türk birliğinin, Türk kudret ve kabiliyetinin, Türk vatanseverliğinin çelikleşmiş bir ifadesidir.

Ordumuz; Türk topraklarının ve Türkiye idealini tahakkuk ettirmek için sarfetmekte olduğunuz sistemli çalışmaların yenilmesi imkânsız teminatıdır.

En yüksek askerlik budur: Muhtelif ihtimalleri çok iyi hesap etmeli en iyi görüneni ataklıkla ve kat'iyetle uygulamalıdır.

Türk askerî kaçmaz kaçmak nedir bilmez. Eğer Türk askerinin kaçtığını görmüş seviz, derhal kabul etmelidir. ki, onun başında bulunan en büyük kumandan kaçırmıştır.

Millî maksatlarımızın elde edilmesi, ancak askerî çalışmalarla mümkün olabilecektir. Başka araştırmalara yorumlara yer yoktur.

(Başkumandan GAZİ M.K. ATATÜRK)

Atatürk

YURTTA BARİŞ

Atatürk, ana hedef olarak Türk Ulusuna gösterdiği «Çağdaş uygarlığa yetişme» ve hatta bu uygarlığın da üstüne çıkma hedefine hızla yaklaşabilmenin başlıca koşulunu iç barışta görüyordu. Osmanlı İmparatorluğunun son yılları iç çekişmeler, iç isyanlar ve türlü dalgalandırmalarla geçmiş; uzun süren bu iç kargaşalıklara kesin çareler bulunmadığı için tanzimattan itibaren yapılan bütün islahat hareketleri ve reformcu davranışlar bir türlü gerçekleşip, çağın ihtiyaçlarına cevap verecek duruma getirilmemiştir.

İstiklâl savaşımızın başlangıç dönemleri de iç isyanlarla doludur. Düşmanlarımız, vatani işgale başlamış ve orduları ile yurdumuzun çeşitli bölgelerinde ileri harekete geçmiş olmasına rağmen bir kısım askeri kuvvetlerimizi halifenin teşviki ile isyan eden bozguncuların karşısında bırakmak zorunda kalmıştır.

Yurtta barışın gerçekleşebilmesi ve bunun bozulmadan devamını «Millî birlik ülküsünün» sağ-

lanmasına bağlıdır. Bir ulusun kalkınabilmesi için bütün gücünü ve dikkatini ekonomik, kültürel ve endüstriyel sorunlar üzerinde toğunlaştırması gerektir. Eğer yurttaki birşey bozulur, ulusun bir kısmı fert ya da zümresi, diğer fert ya da zümrelere karşı düşmanca duygularla dolarsa, bu ulusun başına gelecek felâket, felâketlerin en büyüğüdür. «İç harptir.»

İkinci dünya savaşından sonra iç harplere sahne olmuş ülkelerin durumu bütün çıplaklığı ile gözler önündedir. Kalkınmalarına harcayacak zaman veparalarını, birbirini yemeye, yurtlarını yakıp yıkmaya ve çeşitli dış ülkelerin ordularına, kendi öz yurtlarını açacak başlarına ne büyük belâlar sardıklarını hemen yakın tarihlerde hep birlikte görmüş bulunuyoruz.

Atatürk İstiklâl savaşımızda düşmanla uğraşmaktan daha çok, çeşitli kışkırtmalarla, ayaklanan kendi öz vatandaşlarıyla uğraşmak zorunda kalmıştır.

Yurdumuzda bindokuzyüz yetmişlerden sonra giderek şiddetlenen anarşik hareketlerin ne denli huzursuzluklara yol açtığı gözlerimizin önündedir. O halde «Yurtta barış» ilkimizin önemini bir kez daha hatırlamamız için, bunu ortaya atan Atatürk'ün bu konuya ilişkin bazı beyanlarını, yeniden gözden geçirmekte fayda vardır. Atatürk diyor ki:

«Bizim yolumuzu çizen; içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığımız Türk Milleti ve bir de milletler tarihinin bin bir facia ve ızdırıp kaydeden yapraklarından çıkardığımız sonuçlardır.

Elimizdeki programın ruhu, bizi yalnız bir kısım vatandaşlarla ilgilenmekten alıkoymaz. Biz bütün Türk Milletinin hizmetindeyiz.»

«Cumhuriyetin iç politikası, vatandaşın yaşayışını, hiç bir nüfuz ve tasallutun tesirinde bırakmaksızın temin etmektedir.» 1929.

«Memnuniyetle görmekteyiz ki cumhuriyet rejimi, yurdumuzda huzur ve sükûnun en iyi yerleşmesini sağlamış bulunuyor. Vatandaşlar ve

ve Barış

yurtta oturanlar, cumhuriyet konusunun eşit şartları altında kendileri için hazırlanan hürriyet, refah ve saadet olanaklarından azami faydalanmaktadır. 1930.»

«Bütün inkılâp sonuçlarını,; vatandaşların tam güvenliğini ve milli nizam ve inzibatı, işleri ve adli teşkilât ve kanunlarıyla koruyan ve hiç sarsılmayan ve hükümet otoritesi kurmak ve işletmek, işlerimizin temelidir.» 1931.

Atatürk'ün yurtta barış ilkesini koruyabilmesi, yaşama, saygı, yürütme organlarının aynı ahenk ve anlayış içinde organlarının aynı ahenk ve anlayış içinde işlemesine bağlıdır. Bu üç kuvvetten herhangi birisi aksarsa, vatandaşlar arasında huzursuzluklar artar ve sonucunda herkes kendi halkını kendi bileğinin gücüyle elde etmeye çalışır. İşte bu, anarşiyi doğurur ve yurtta barışı yok eder. Bu üç kuvvetin uygulayıcıları da kuşkusuz birer insan olacağı için, eğitimcilerimiz sorumluluklarını kavramış yurttaş yetiştirmekle bu konunun temelini sağlam atmış olacaklardır.

DÜNYADA BARİŞ

Atatürk 20 Nisan 1931 günü, seçimler dolayısıyla Türk Ulusuna bir bildiri yayınlamıştı, bütün dünyanın da yakından izlediği bu bildiri, kendisinin 1931 yılına kadarki düşüncelerini, işlem ve eylemlerinin ileriye dönük yüzünü açıkladığı kadar, dünya ulusları içinde yol gösterdiği bir nite-iik taşıması bakımından tarihi bir belgedir.

Bu bildirinin içerisinde bulunan «Yurtta Sulh, Cihanda Sulh için çalışıyoruz» cümlesi, sadece o yılların özel sorunları için söylenmiş bir söz değildi. Nitekim bu ilke, Birleşmiş Milletler Teşkilâtının bugün benimseyerek uygulamayı amaç edindiği bir slogan haline gelmiş bulunmaktadır. Atatürk, bu görüş ve düşüncesiyle bütün dünyayı daha yüzlerce yıl etkileyecekti.

Atatürk bu ilkeyi, durup dururken ortaya atmamıştır. 1931 yılları Avrupa'da cihan barışının

yavaş yavaş tehlikeye girdiği bir dönemin başlangıcıdır.

Ulusunu çağdaş uygarlığa ulaştırmayı amaçlayan Atatürk, bozulacak bir dünya barışının, Türkiye'nin kalkınmasına ne derece olumsuz etkiler yapacağını, çok iyi görmekteydi. Türk Ulusunun noksanlarını tamamlayarak kalkınabilmesi için dünya barışının devamına mutlak bir ihtiyaç vardı. Çünkü Türkiye dünyanın en kritik bölgelerinde bulunuyordu.

Dünya politikasını çok yakından izleyen Atatürk, Hitler'in Nazizm teorisine dayalı fanatik ırkçı görüşle kurduğu Nasyonal Sosyalist işçi partisinin benimsediği hayat sahası felsefesiyle 1931'lerde bütün Almanya'yı ve dünyayı etkilediğini yakından takip ediyor. Diğer yandan da İtalya'da Mussoli'nin kurduğu faşist diktatörlüğüyle dünya barışını nasıl tehdit ettiğini görüyordu. Nitekim, bu iki diktatör, 1939'da başlattıkları İkinci Dünya savaşıyla üç kıtayı kana boyayacaklar ve savaş sonrası dünyanın rengi, şekli ve siyasi haritanın değişmesine yol açacaklardı.

İşte Atatürk, cihan barışının şiddetle tehdit edildiğini ilk gören büyük bir devlet adamı olarak dünya uluslarını ve devlet yöneticilerini bu ilkeyle ikaz etmiş oluyordu.

1935 yılında kendisini ziyaret eden, ikinci Dünya savaşının meşhur komutanlarından Mc. Arthur'la yaptığı ünlü konuşmasına bu gün bir kehanet diyebiliriz. O zaman şöyle söylemişti:

«Avrupa devlet adamları başlıca anlaşmazlık konusu olan önemli politik sorunları her türlü ulusal egoizmalardan uzak ve yalnız umurun faydasına olarak son bir gayretle tam bir iyi niyetle ele almazlarsa korkarım ki, felâketin önu alınmayacaktır. Zira Avrupa meseleleri İngiltere, Fransa ve Almanya arasında anlaşmazlıklar sorunu olmaktan artık çıkmıştır. Bugün Avrupa'nın doğusunda bütün uygarlığı ve hatta bütün insanlığı tehdit eden yepyeni bir kuvvet belirmiştir. Bütün maddi ve manevi imkânlarını topyekûn bir şekilde dünya ihtilâli gayesi uğruna seferber eden bu korkunç kuvvet, üstelik Avrupa ve Amerikalılarca henüz bilinmeyen yepyeni geniş metodlar uygulamakta ve rakiplerinin en küçük hatalarından bile mükemmel istifade etmesini bilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti

Atatürk'ün eseridir

ATATÜRK;

Vatanperverliği cesareti, zekâsı, dürüstlüğü için münakaşa edilmeyen tek kahramandır.

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu ve bütün dünyanın takdir ettiği, tarihin ender yetiştirdiği büyük bir kumandandır.

«BENİN NACİZ VUCUDUM ELBET BİR GÜN TOPRAK OLACAKTIR. FAKAT TÜRKİYE CUMHURİYETİ EDEBİYETE KADAR YAŞAYACAKTIR.»

Bugünkü Türkiye: Onun Milletine çalışmalarının, cesaretinin hediyesidir... Bizler onun mirasçılarıyız.

Atatürk yardım görmeden okumuşkendi sini yetiştirmiş ve çetin savaşlar yurdu, iç ve dış düşmanlardan kurtarmış, Türkiye'yi medeni ve itibarlı millet yapmak için gerekli inkılabları yapmış mamur, şerefli bir Türkiye kurmuş ve milletin kendisine verdiği «Atatürk» adını tarihe altın harflerle yazdırmıştır.

Osmanlı devletinin Adriyatik kıyılarından Mısır Körfezine ve bütün Arabistan'ın içinde bulunduğu muazzam ülkeden sonra Ana Vatanı da düşmanların istilâ ettiği ve güzel İzmir'i kölemiz olan bir milletin işgâl ettiği bir zamanda millet için, vatan için paşah yaverliğini bırakarak ilk önce atılanların başında önder ve rehber Mustafa Kemal olmuştur.

Vatanı kurtardıktan sonra da ölünceye kadra millet hizmetinde kendisine bir servet yapmadan çalışmış, mütevazı bir hayat sürmüş ve milletin kendisine verdiği hediyeleri yine Dil Tarih Kurumu'na dolayısıyla millete bırakmıştır.

Bugünkü büyük fabrikalar Sümerbank, Etibank, İş Bankası gibi bir çok tesisleri kurmuş. Ziraat Bankası gibi tesisleri geliştirmiş devleti, millete sevdiren ve modern bir Türkiye kurulması için ne lâzımsa yapmış, yanık bir yurt üzerinde kurulan vatanın a-

yanık bir yurt üzerinde kurulan vatanın asıl temelleri yalnız Atatürk devrinde atılmıştır. Ondan sonra ise yalnız ilâvelerle uğraşmaktadır.

Denizlerde Türk teknesi, yollarda Türk rayı, yabancı sermayenin def'i kapitilasyonların kaldırılması ve nihayet bir milletin kıyafetini değiştirmek işlerini Atatürk başarmıştır.

Peygamberimiz Hazreti Muhammed Mustafa (Herkim İstanbul'u alırsa Cennet mekân olacak) demiş Fatih Sultan Mehmet bu vasiyeti yerine getirdi... Fakat 477 yıl sonra kâfir orduları tekrar İstanbul'u almakla Peygamberimizin sözünü yeniden yerine getirilmesi Müslümanlara vazife oldu. Atatürk yalnız İstanbul'u değil, Trakya ve Anadolu'yu da düşmandan kurtarıp çan seslerini susturan ve yeniden ezan seslerini göklere yükselten ve bütün dünyaya Türk'ü yeniden tanıtan adamdır.

Atatürk, Fatih Sultan Mehmet'in malik olduğu imkânlardan da mahrum olarak her sahada daha büyük bir zafer kazandığına göre elbet de Peygamber'in sefaatine nail olmuş o da cennet mekân olmuştur.

Atatürk'ü inkâr eden ve takdir etmiyenin asıl kanından Türklüğünden ve ahlâkından şüphe etmek lâzımdır.

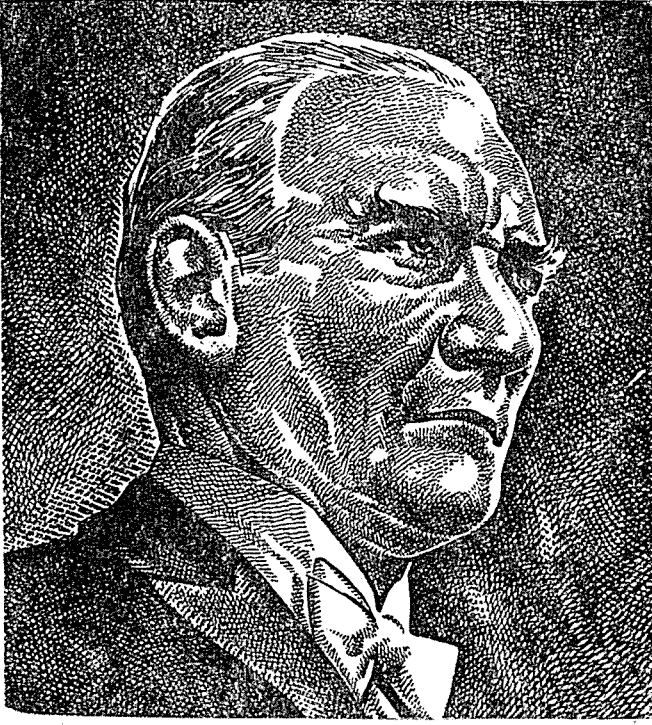
Çünkü, Atatürk;

BENİM NACİZ VUCUDUM ELBET BİR GÜN TOPRAK OLACAKTIR. FAKAT TÜRKİYE CUMHURİYETİ EDEBİYETE KADAR YAŞAYACAKTIR.

Buna inanıyoruz. ATA'yı minnetle anıyoruz.

ATA'yı daima seveceğiz ve izinden, yolundan ayrılmayacağız. Her Cumhuriyet Bayramında, her ölüm yıldönümünde değil her fırsatta inkılablarını muhafaza edeceğimize ant içiyoruz.

KABRİNDE RAHAT UYU ATAM...

Mustafa Kemal Atatürk

Ey Türk Genci, Türk Çocuğu! Sizlere sesleniyorum :

Atatürk tek kelimiyle: Türk'çüdür. Solcu veya Sağcı değildir. Atatürk'ün her yönünü incellerseniz Türkçülüğü gün gibi aşikâr gözlerinizin önüne serilir. Türk milletinin o egsiz insana verdiği isimler arasında Bozkurt ve Atatürk ismi kendisine en yakısanıdır. Atatürk Türklerin Atası, ismini Ay-Yıldızlı göğsünden silmedi ve silmeden genç yaşta ucuverdi. Atatürk, çok yüksek bir insandı, bununla birlikte onun da bir his hayatı, bir gönlü vardı. Ata, dünyada herşeyden üstün tuttuğu milliyeti, Türklüğü için his hayatını, gönlünü ezdi. Evet yavrular, Atamızın bu yönü çok asil ve çok hazindir. Bundan haberiniz var mıydı? Türk Başbuğları arasında Atatürk bu cepheden de zirveye ulaşmıştır. Atatürk Babası Konya yöruklerinden, anası Rumeli Türklerindendi. Atatürk, sarışın Rumeli çocuğu, eiğeri yanmış Rumeli yavrusu taaa oralardan Türklü-

ğü yükseltmeğe and içip gelmişti. Anadolu'ya. Elimizden çıkan Rumeli topraklarında yemin etmiş, bağı yanık bir Türk çocuğu idi Mustafa. Bütün Türkler yemin etmişlerdi. Evlâtlar, Türk yavruları, Atatürk çok az yaşadı. Ata'nın ölümü bizlerin kafasında koca bir soru? işaretiyle durmaktadır. O koca Türkçü gitti ama... Ardından bir sürü Türkçü, yani Atatürkçü bırakraak uçtu. Atatürk Türkçü idi. Bizler de tarihimizin en yakın, en şanlı ve en hazine erken ayrılığı yönünden kendimize Atatürkçü dedik. Ey Türk çocuğu, oğlu kızı! Sizlere sesleniyorum! Atatürk'ümüzün de bir kalbi yani bir his yönü vardı: Ne mi idi Sevgisi, sevmesini bilendi elbette... Fakat almadı. Çünkü âşık olduğu kadın Türk değildi. Atatürk kalbini ezdi! Irâdesini kalbine de geçirdi. Yüce Türklüğüne su katmadı. Bu fedakârlığı acaba kaç Başbuğ yapabilmıştır. Eğer saraylarımıza ecnebi kadınları sözde isim değiştirip nikâhlanıp girmeseydi koskoca Osmanlı Sultanlığı çöker miydi? Taaa... uzak tarihlerimizde Bozkurt Türklerinin başlarına gelen büyük felâket. Başbuğlardan birinin karısının Çinli olması yüzündendir. Ey Türk Çocuğu, şunu bil ki bir insan din değiştirebilir... fakat asla ve asla Irk değiştirmmez. Bir Hristiyan Müslüman olur ama... Türk olmaz... Daha doğrusu o insan sadece Müslümandır. Türk değildir. Bunun için de milli hislerde Müslüman olmak kâfi gelmez. İnsanlar mensup oldukları ırkları tutar ve ırkından tarafa çıkar. Yeryüzünde birçok milletler islam dinini kabul etmiş Müslümanlardır. Fakat, kimi Arap, kimi Acem, Kimi Hint, kimi Pakistanlıdır. Onlara (Din Kardeşi) denilir. Anlaşma yapılırsa çok tatlı bir dostluk kurulur. Hristiyanlardan çok daha birbirimize bağılı olabiliriz. Ama... Sorulduğu vakt: Türk, İran, Pakistan, Arabistan, denilir.

ATATÜRK : «Tek övündüğümüz şey Türk bir ana babadır dünyaya Türk olarak gelmiş olmaktadır) derdi.

Ne Mutlu Türk'üm Diyene.

Nihal GOZENKAN

«1981 Yılı, bir toplu eğitim yılı olmalıdır»

Ülkemiz bugün klasik bir savaş içinde değil ise de, amaçlarıyla, metodlarıyla, gelişmeleriyle yepyeni şekiller almış bulunan bir gizli savaşın kritik görünümü dışında da değildir.

Topla - tüfekle, uçakla - füzeyle değil; inançarı kemirerek, halkı ve gençliği bir birine düşürerek, yurttaşları devletine güvensiz durumlara getirerek, milli birlik duygusunu silip yaratılacak bulanık ortamda sonu arayan bir savaştır bu...

Bu gizli savaşın ahtapotunun, ülkemize kollarını ne derece uzatmış bulunduğunu karşılaştığımız olayların derin acılarıyla değerlendirecek durumdayız artık. Bu nedenle içinde bulunduğumuz günleri normal bir dönem olarak değil, bir savaş dönemi olarak kabul etmemiz, abartma olamaz.

Devlet olarak da, millet olarak da durumu asla küçümsemeden gerçek ağırlığıyla değerlendirmek ve tehlikenin ciddiyetine uygun tutum ve davranışlar içinde içten, dıştan esecek rüzgârlara kapımızı kapıyarak, kararlılıkla yolumuza devam etmek, bu gizli savaştan da başarıyla çıkabilmemizin temel koşuludur.

Klasik savaşlarda; bağımsızlığın, milli varlığın, yurt bütünlüğünün korunması için; millet tümüyle seferber olur. Millî seferberlik, zamanında, sulh döneminin alışılmış yaşamı bir yana bırakılarak; hükümetiyle, Silâhlı Kuvvetleriyle, Üniversitesiyle, Okullarıyla, öğretmenleriyle, gençliğiyle, yaşlılarıyla tüm millet, bu olağanüstü dönemin gerleklerini vatan borcu olarak yüklenmek durumundadır.

Klasik Savaş için geçerli olan bu kural, yerine göre daha da ağır sonuçlar getirebilen gizli savaşla mücadelede de geçerli olmalıdır kuşkusuz...

Bu konuda yapılacak işlerin çok geniş çok geniş bir plânla ele alınması ve bu ye-

ni düşmanlı mücadele için, yeni yeni önlemler bulunması sorunluğuna karşısındayız. Biz bu gerçeğin ışığında, yapılabilecek işlerin sadece birini ve kanımızca büyük önem taşıyan bir konuyu bu önerimizle belirtmek istiyoruz ve diyoruz ki: 1981 yılı toplumsal bir eğitim yılı olmalıdır.

Toplumsal eğitim derken amaçladığımız, okuma - yazma seferberliği ile sınırlı bir girişim değildir. Gizli savaşın taarruz araçlarına karşı milletçe yeterli güçlülüğe kavuşmamızı sağlayacak yepyeni bir uygulama için, bir millî seferberlik öneriyoruz...

Büyük ihtiyaç halinde olduğuna inandığımız bu girişimin temel amacı; toplumda millî beraberlik ruhunu en canlı şekle getirmek olmalı... Cumhuriyetin ilkelerini, Atatürk Sevgisini ve Atatürkçülüğü zararlı propagandaların gölgesinden kurtarıp gerçek aydınlığıyla, köklü bir yaygınlığa kavuşturmak olmalıdır.

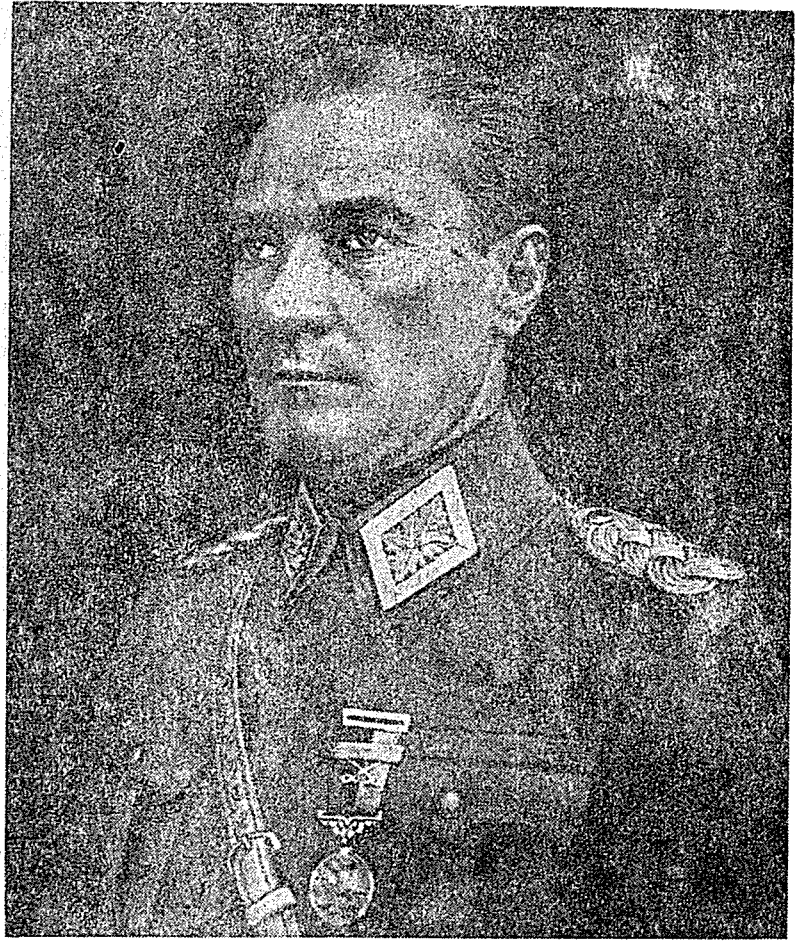
Yediden, yetmiş yurttaşların katılması sağlanacak Halk Dershnaeleri ile, tüm okullara üniversitelere konacak yeni bir programlarla, üklede tam bir bütünlük ve mücadele ruhunun moral üstünlüğü yaratılmalıdır. Bu arada halkımıza, yurttaşlık görevleriyle ilgili pratik bilgiler, zararlı akımlara karşı korunma yolları anlatılmalı ve yurttaşlarını kalkınma gayretlerimize yapabileceği katkıları açıklanmalıdır.

Hava kirlenmesini önleyebilmek için, kalorifer kazanlarını ateşliyen kişilerin bile kurslardan geçirilmesi gerekli görünürken, yurdumuzun ufkunu, halkımızın, gençliğimizin vicdanlarını sislemeye yönelik haince çabalara karşı elbetteki çok daha büyük bir dikkat göstermemiz zorunludur.

Bu nedenle biz, bu toplumsal eğitimi kişilerin isteğine bağlı geri planda bir girişim olarak değil, yasalarla belirlenmiş bir yurt hizmeti şeklinde düşünüyoruz.

Bir ölümsüz lider : Mustafa Kemâl

Öğretmen Yüksel ATALAY

100. yıl önce, Osmanlı Mekadonya'sında yaşayan Ali Rıza Efendi'nin eşi, güzel Zübeyde Hanım, nur topu gibi bir çocuk dünyaya getirmekle insanlığa ve de Türk Milleti'ne yüce bir lider hediye ettiğinin farkında mıydı bilmem? Ama, Zübeyde Hanım bir şeyler sezinlemiş olmalı ki, O'na: «Paşam!», «Benim oğlum paşa olacak.» dermiş.

Küçücük bir çocukken, kendi geleceğini kendi çizip, askerlik mesleğine yönelmiş, askerî okullarda yalnız askerlik değil, her şeyi öğrenmeye, her şeyden anlamaya ve dünya politikası ve askerlik bilgilerini bağdaştırıp, bunlardan millet yararına sonuçlar çıkaracak şekilde bilgiler almaya, görüş ufkunu genişletmeye çalışmış ve de bunda muvaffak olmuş bir lider...

Osmanlı topraklarının uç sınırlarında, hatta Arap çorbasından daha beter karışıklıklar için

de ve İstanbul'dan yüzlerce kilometre uzaktaki Arap - Afrika toplulukları teşkilâtlandırarak savanan, savaştıran bir lider...

Sıkı bir disiplin ve aşırı bir hiyerarşinin hakim olduğu bir orduda, memleketin yüce menfaatleri uğruna her türlü rızıkoyu göze alıp, yukarıdakileri ve padişahı azarlar gibi uyaran ve tenkit edebilen bir lider...

1. Dünya Harbi galiplerine, en acı mağlubiyeti Çanakkale'de tattırmış, Türk ordusunun, savunma savaşlarında dünyada tek olduğunu ispat etmiş bir lider...

1. Dünya Harbi mağlubiyetini kabul etmeyip silâhlarını bırakmayan bir lider...

Herkesin her şeyden ümit kesip, mandater büyük devlet seçme yarış ve tartışmasına girdiği

bir dönemde, ümidini ve mücadele azmini yitirmeyen tek insan, tek lider...

19 Mayıs 1919'da Samsun ufuklarından bir güneş gibi doğarken, parçalanmış, işgal edilmiş, silâh ve askeri malzemesi alınmış, askere alacak nesli tükenmiş, harap ve bitkin düşmüş, ümitleri sönmüş ve küçük bir alanda sıkışmış 4,5 milyonluksız çaresiz insanlarla, bütün dünyaya ve içindeki şer kuvvetlerine karşı savaşacağını bile bile mücadeleye atılacak kadar cesur bir lider...

«Arkadaşlar! Hiç bir zaman baş eğmiyeceğiz, tuttuğumuz yol da sonuna kadar yürüyeceğiz, teslim olmayacağız. Yerli ve yabancı düşman karşısında hakkımızı müdafaa edeceğiz. Son vardığımız sınırda da, eğer yenmek ümidimiz kalmamışsa, o zaman, bir Türk bayrağının altına sığınarak, orada istiklâl uğruna canımızı vereceğiz...» diye haykıran, milliyetçi ve hürriyet âşığı bir lider...

Harp ve askerlikten bıkmış, yaşlılar, çocuklar ve sakatların —gazilerin— çoğunluğunu teşkil ettiği ve ümidini Allah'ın göstereceği bir mucizeye bağladığı için, dine daha çok sarılmış, dolayısıyla Halifesine bağlılığı psikolojik olarak artmış, zaman zaman onun ve Seyhülislâmın kışkırtmalarının etkisinde kalır gibi olmuş bir avuç Anadolu insanını tekrar uyandırabilmiş, demokratik seçim yolları ile onların başına geçip, uzun ve azimli bir çalışma ile, yeni bir Meclis, yeni bir Hükümet kurmuş yeni bir orduyu yoktan var etmiş, bu ordu ile Padişaha, onun şeriat değil şer kuvvetlerine karşı koymuş ve düşmanı yurttan atmış bir lider...

Tarihte ilk defa, bir demokratik Millet Meclisi'nden oy birliği ile bir diktatörün ya da bir krahın bile sahip olamayacağı kadar ve icra yetkilerini alabilmiş ve de bunları benzeri görülmemiş bir mükemmeliyetle ve başarı ile kullanabilmiş büyük bir lider...

Herkesin zaman zaman sabır ve ümidinin tükendiği, hatta en yakın mücadele arkadaşlarının bile, ümitsizliğe düşüp, O'na ve verdiği mücadeleye karşı çıktıkları anda dahi, ümidini yitirmeyen, sabırtaşı kadar sabırlı bir lider...

Geleceği bir kâhın gibi gören, karar ve fikirlerinde yanılmayan, önsezi, mantık ve meşruluk sembolü bir lider...

Fakir, silah ve malzemesi eski, iptidai ve yetersiz, mevcudu çok az bir orduyu, üstün düşman kuvvetleri karşısında muzaffer kılmak mucizesi gösteren bir lider...

1922 Türkiye'sinin ulaşım şartları içinde —kendisi cephenin en önünde olmak üzere— 600 km.'lik yolu savaşa savaşa 10 günde alıp, devin cüceleri süpürge ile süpürmesi gibi, Anadolu'daki düşmanı Sakarya boylarından Akdeniz'in sularına döken bir lider...

Elinde bir tek harp gemisi olmadığı halde, İzmir'e ulaştığı zaman, orada düşmanlara ait 64 harp ve sayısız nakliye gemisini görüp: «Bunların burada ne işi var? 24 saat içinde çekilip gitsinler!» diyen ve 24 saat sonra, onların, kendisini ve İzmir'i selâmlayarak çekip gidişlerine herkes hayret ederken, onlara dönüp bakmayı bile gereksiz gören bir lider...

1. Dünya Harbi'nin galiplerinden her istediğini sulh masasında koparan ve bu yüzden de pek çok tarihçiye: «Bu harbin gerçek galipleri Türklerdir.» dedirten bir lider...

Atatürk'ün hayat felsefesi ve dünya milletlerine verdiği ders

17 Mart 1937 de Çankaya'ya gelen Romanya Dışişleri Bakanı (ANTONESCU'ya hitaben ATATÜRK'ün irticalen yaptığı konuşma)

Milletler gam ve keder bilmelidir. Şeflerin vazifesi, hayatı neşe ve şevkle karşılamak hususunda milletlerine yol göstermek tedir.

Vaktiyle kitaplar karıştırdım. Hayat hakkında filozofların ne dediklerini anlamak istedim. Bir kısmı herşeyi kara görüyordu. Mademki hiçiz ve sıfıra varacağız. Dünyadaki muvakkat ömür esnasında neşe ve saadete yer bulunmaz diyorlardı.

Başka kitaplar okudum. Bunları daha akıllı adamlar yazmışlardı. Diyorlar ki «Mademki sonu nasıl olsa sıfırdır, bari yaşadığımız müddetçe gen ve şatır olalım.

Ben kendi karakterim itibariyle ikinci hayat talâkkisini etreih ediyorum. Fakat şu kayıtlar içinde:

Bütün insanlığın varlığın kendi şahıslarında gören adamlar bedbahttırlar. Besselli ki o adam fert sıfatiyle mahvolacaktır. Herhangi bir şahsın yaşadıkça memnun ve mes'ut olması için lâzım gelen şey kendisi için değil kendisinden sonra gelecekler için çalışmaktır. Tam zevk ve saadeti ancak gelecek nesillerin şerefi, varlığı saadeti için çalışmakta bulunabilir.

Herkesin kendisine göre bir zevki var. Kimi bahçe ile meşgul olmak, güzel çiçekler yetiştirmek ister. Bazı insanlar da adam yetiştirmekten hoşlanırlar.

Bahçesinde çiçek yetiştiren adam bir

şey bekler mi? Adam yetiştiren adam da çiçek yetiştirendeki hislerle hareket edebilir. Ancak bu tarzda düşünen ve çalışan adamlardır ki memleketlerine, milletlerine ve bunların istikbaline faydalı olabilirler.

Bir adam ki, memleketin ve milletin saadetini düşünür. O adamın kıymeti birinci derecededir. Esas kıymeti kendine veren ve mensup olduğu millet ve memleketi ancak şahsiyeti ile kaim gören adamlar, milletlerinin saadetine hizmet etmiş sayılmaz. Ancak kendilerinden sonrakileri düşünebilenler, milletlerini yaşamak ve ilerlemek imkânlarına nail ederler. Kendi gidince terakki ve hareket durur zannetmek bir gaflettir.

Şimdiye kadar bahsettiğim noktalar ayrı, ayrı cemiyetlere aittir. Fakat bugün dünya milletleri, aşağı yukarı akraba olmuşlardır. Ve olmakla meşguldürler. Bu itibarla insan, mensup olduğu milletin varlığını ve saadetini düşündüğü kadar bütün cihan milletlerinin huzur refahını düşünmeli ve kendi milletinin saadetine ne kadar kıymet veriyorsa, bütün dünya milletlerinin saadetine hâkim olmağa elinden geldiği kadar çalışmalıdır.

«Dünyanın filân yerinde bir rahatsızlık varsa, tıpkı kendi aramızda olmuş gibi onunla alâkadar olmalıyız. Hâdiseler ne kadar uzaksa olsun, bu esastan şaşmamak lâzımdır. İşte bu düşünüş, insanları, milletleri ve hükûmetleri hordbinlikten kurtarır.

Büyük Atatürk ve Türk Milleti

YAZAN: SERVET EKİCİ

Büyük asker, eşsiz vatansever, barışsever, Dahî Atatürk'ü iyi tanımak, anlayabilmek, devrimlerinin büyüklüğüne ve sağladığı faydalara inanmak, bir kurtarıcı, yol gösterici olarak candan sevmek, ilkelerinden ayrılmamak, attıkları sağlam temeller üzerinde; gösterdikleri nurlu yolda duraklamadan, sağa sola sapmadan inançla ve cesaretle ilerlemek her Türk vatandaşının ve Atatürkçü gençliğin en kutsal ödevi olmalıdır.

Türküm diyen ve Atatürk'ün kurtarıp yenisinden kurduğu bu güzel yurtda yaşayan temiz havasını teneffüs eden, çeşitli nimetlerinden faydalanan her türlü hürriyete en geniş anlamıyla sahip olan her ferdin gerçek anlamıyla Atatürkçü olması lazımdır.

Atatürk'ü sevmeyen O'na bağlanmayan, Onun gösterdiği yolda; memleketin hürriyeti, kalınması, yükselmesi için samimiyetle çalışmayıp namus ve şeref borcu olarak kabul etmeyenlerin Atatürk'ün yurdunda yerleri olmasa gerektir.

Atatürk'e bağlılık, sözle yazı ile On Kasımlarda ve diğer muayyen günlerde yazılacak bir iki sütun yazı ile, yapılacak boş konuşmalarla olmaz. Atatürk'ü her zaman ve her davranışımızda bir mürşit olarak içimizde yaşatmalıyız.

Büyük Atatürk, milletinden alkış, övgü ve ağıt istemiyor, esasen bunlara ihtiyacı da yoktur.

Atatürk, büyük başarılarıyla, eserleriyle Türk milletinin kalbinde ebedî yerini almış; dünya milletlerinin takdir ve hayranlığını kazanmıştır. Ve dünya tarihindeki şerefli yerini almıştır.

Atatürk, milletinden devrimlerine sadık kalınmasını, birlik ve beraberlik içinde çağdaş medeni-

yet seviyesine en kısa zamanda ulaşabilmek için var gücüyle çalışmasını istiyor.

Bir çok kimseler ve bazı zümreler, Atatürkçülüğü gizli ve karanlık amaçlarına, şahsi hırs ve çıkarlarına ve bitmek bilmez ihtiraslarına âlet etmek çabasındadırlar. Halbuki Atatürkçülük bir zümrenin şahsî çıkarlarına ve gizli emellerinin tahakkukuna âlet edilmesine imkân vermiyecek açıklıkta millî kurtuluş, yükseliş ve beraberlik yoludur.

Bir güneş gibi parlak ve açık olan Atatürk'ün yolunda yürümek için gene Atatürk tarafından söylenmiş olan, her müşkülümüzde başvuracağımız, uyarıcı, aydınlatıcı büyük ve ölmez sözlerinden başka öndere ihtiyacımız yoktur.

Buna rağmen son zamanlarda bir kısım sapıkların Atatürk'ün arkasına saklanarak yurdumuzun huzur ve güvenini bozmaya, Atatürk'ün Cumhuriyeti emanet ettiği ve yurdun göz bebeği Türk gençliğini birbirine düşürerek, anarşi yaratmaya bütün güçlerini harcadıkları görüldüğünden; Büyük Atatürk'ün görüşleri Türk gençliğine, yanlış aksettirmeye çalışanlar, bir gün Tarihin cehenneminde yanarak lanetlenileceklerdir! Aziz ve yüce Atatürk'ü istismar edenlerin Türk toplumu içinde yerleri yoktur!.. Atatürk Türk milleti için doğmuş, Türk milleti için son nefesine kadar, milletine hizmetten başka hiç birşey düşünmemiştir! Atatürk Milliyetçiliği ve onun yüksek Fikirleri bizleri ulus olarak yüceltir... ona ihanet vatanı ihanettir! Türk milletine ihanettir! Atatürk T.C. ni en sağlam temeller üzerine kurmuştur. Atatürk T.C. ni Türk gençliğine, yeni nesillere armağan etmiştir... Atatürk ülkemizin üzerinde bir şemsiye Türk milleti onun gölgesinde serinlemektedir... Yolundan çıkmıyalım, devrimlerini yozlaştırmayalım.

Atatürk'ün Türklük için hassasiyeti

«BENİM HAYATTA YEGANE ÖVUNCUM TURKLUKTEN BAŞKA ŞEY DEĞİLDİR.»

Atatürk'ün, hayatı, olaylar, anılar onu anlamak için çok faydalı bilgi kaynaklarıdır. Şu nakledeceğimiz birkaç fıkra, birkaç olay bile O'nu ruhi durumunu, duygu ve düşüncesini anlamaya yeter:

30 Eylül 1340 (1924) deki bir olay. Erzurumda yeni bir cadde açılıyor. Bu açışı o zamanki adıyla Gazi Paşa yapıyor. Belediye Başkanının, caddeye Gazi Kemal Caddesi adını takmayı, halkın istediğini söylemesi üzerine Atatürk bu ricayı nezaketle kabul etmiyor ve caddeye (Cumhuriyet) adını veriyor.

Cumhuriyetin onbeşinci yıl şenlikleri yapılırken (O hasta, takatsız yatmaktadır. Dışarda şenlik vardır. Mehtap, fişekler atılıyor. Yanındakilere soruyor:

«Bu ne Mehmet?» Mehmet, önüne bakıp susuyor. Rıdvan bu hüznü anı geçiştirmek istiyor: «Gök gürültüsü galiba, Paşam» diyecek oluyor. Atatürk gülümsüyor:

«Çocuk mu kandırıyorsun? Mehtap yapılıyor, şenlik var.» Yüzü aydınlanıyor. Bu sırada sarayın önüne vapur geliyor ve İstiklâl Marsını çalmaya başlıyor. Atatürk dinliyor, gözlerini yumup hayallere dahiyo, sonra sevinçle gözlerini açıyor ve biraz da hüzünlü bir gülümseyişle: «Beni çağırıyorlar» diyor.

«Beni çağırıyorlar!» Seviniyorlar. Sevinecekler tabii... Sevinmekte haklıdır. Onbeşinci Cumhuriyet... Bu sevinilecek neticedir.»

Atatürk'ün milletin bir ferdi olmayı en büyük şeref ve meziyet tanıdığını gösteren şu olay da ilgi ve dikkat çekicidir: Cumhuriyetin 12. yıldönümü için hazırlanan birkaç döviz cümleleri ortada durmaktadır. «Atatürk, bizim en büyüğümüzdür.» «Ata-

türk bu milletin, en yücesidir.» Türk Milleti asırlardır bağrından bir Mustafa Kemal çıkardı.» O bunları hep çiziyor, beğenmiyor. Ortada bir tane kalıyor. «Atatürk, bizden ibridir.» Beğendiği, çoğaltılan ve şebekeleri sıra sıra donatan bu söz olmuştur: «Atatürk bizden biridir.»

1925 yılında Kastamonu seyahatinde bir kışla duvarında gördüğü «Bir Türk on düşmana bedeldir» sözü üzerine Subaya soruyor: «Öyle midir?» Subay, tam bir güvenle; içten: Evet Paşam - diyor. Atatürk başını daha dik tutarak ve şanlı Türk tarihini, onbinlerce kahramanlığı korkusuz akları, vatan müdafaa savaşlarını hatırlayarak, cihana karşı durmuş Türkleri, ecdadını bir anda görmüş olarak karşılık veriyor: «Hayır çocuğum, öyle değildir: Bir Türk Dünyaya bedeldir.»

Atatürk'ün, Türkçülüğü, Türklük sevgisine ait bir hatırasını Prof. Dr. Mahmut Esat Bozkurt şöyle anlatıyor: «Atatürk, çok Türkçü idi: O muhakkak. Bir gün beraber oturuyorduk Merhum Nuri Conker bize şaka ettiğini işaret ederek:

— Canım, dedi. Türklük mürklük ne imiş? Zaten bütün insanlar birbirine karışmıştır. Bunun artık Türk'ü, Acem'i, Fransız'ı, Rus'u olur mu?

Atatürk hepimizden çok sevdiği arkadaşısı Nuri Conker'e:

— Bana bak Nuri! Her şakana eyvallah ama, Türklüğüme ilişme. Benim hayatta yegâne fahrim, (Biricik övüncüm, kıvancım), servetim Türklük'ten başka bir şey değildir» dedi.

İşte Atatürk duygusuyla düşüncesiyle, ülküsüyle buydu...

Atatürk'ten vecizelik öğütler

1 — Rahmetli Atatürk, yaşadığı müddetçe korku ve aczın düşmanı olmuştur. Bunun için demiştir ki: «Maddi ve manevî sükkût, korku ve acz ile başlar...

2 — Atatürk, milletin daima birlik içinde yaşamasını ve ülküsünde ısrar etmesini, iradesinde azimli olmasını istemiştir. Bunun için demiştir ki: «Vahdet ve emelde azm ve ısrar eden millet, mağrur ve mütecaviz her düşmanı evvel ve âhır gurur ve tecavüzünde nadım kılar...» Gerçekten Türk vatanını parçalamak için saldıran mağrur düşmanların bugün dost ve mütefiimiz olduklarını görüyoruz.

3 — Atatürk, her kazancın arzu ve iman ile, doğruluk, pekyüreklilik ve nefisten fedakârlıkla mümkün olacağına inanmıştır. Bunun için demiştir ki: «İstikâmet, metanet ve nefisten fedakârlık zaferi isâl eder. Zira istikbâl irade ve imanı olanlara mevcuttur.» İşte Türk'ün bu yolda oluşu, onu büyük zafere ulaştırmış ve bugünkü Cumhuriyetine kavuşturmuştur.

4 — Atatürk, bilhassa orduda birliğin ve ahengin bozulmamasına ve vazife aşkının

azalmamasına çok önem vermiştir. Hattâ İstiklâl Harbinin büyük taarruzuna başlamadan evvel cephe kumandanı ile çatışan ve bazı ayırıcı hareketleri görünen şöhretli bir ordu kumandanını bile derhal fedâ etmek ten çekinmemiştir. Bunun için demiştir ki: «Orduda ittihadın ve âhengin bozulmamasına, sevk-i vazifenin tenakusuna hâdim olanlar dâhil olsalar, muzır birer şahsiyetirler.»

5 — Atatürk, harp zaruretinde kalan bir milletin bütün varlığını ortaya koymasını istemiş ve böylece kurtuluşa varılmıştır. Bunun için demiştir ki: «Bütün maddî varlığını ve manevî kuvvetini vatan müdafaasına hasretmekte temenni ve musamaha gösteren milletler harp ve muharebeyi cidden göze almış ve başarabileceğine kaani olmuş addedilemezler. Bir millet mevcudiyet ve istikbalini temin için kabil tasavvur teşebbüsleri ve fedakârlığı yaptıktan sonra muvaffak olur...»

6 — Atatürk, nazariyattan ziyade tatbikata ve fiiliyata önem vermiştir. Bütün hareketlerinde bunu esas tutmuştur. Bunun için demiştir ki: «Büyük kararlar vermek kâfi değildir. Bu kararları, cüret ve katiyetle tatbik etmek lâzımdır...»

7 — Atatürk, yurttta sulh, cihanda sulh sözüyle Türk barış politikasının temelini ifade ederken, silâh ve harp kudretine de önem vermiş, gerek ilim ve fen sahasında, gerek ahlâk ve manevî kudretlerin varlığında yüksesliğı öne sürmüştür. Muasır medeniyet seviyesine ulaşmak için her sahada çalışırken milletin istikbalini, ordusunun kuvvetinde görmüştür. Bunun için demiştir ki: «Bir milletin istikbalî silâhı ve silâhını iyi kullanması ile kaimdir...» Ayrıca: «Bir Meydan muharebesi milletlerin bütün mevcudiyetleriyle, ilim ve fen sahasındaki seviyeye ve ahlâklarıyla hülâsa, bütün maddî ve mânevî kudret ve faziletleriyle çarpıştıkları bir imtihan sahasıdır...»

Diye vasıflandırmıştır.

8 — Atatürk, halk karşısında merhamet dilencilliğini hiç sevmezdi. Birinci Dünya Harbinden yenilmiş çıkan ve yurdu yer yer düşman ayakları altında kalan Türk'ün haklarının düşmanlardan insaf ve merhamet dilenmek suretiyle değil, mücadele ve gösterilecek kudret ve kabiliyetle alınabileceğini öğütlemişti. Bunun için demiştir ki: «İnsaf ve merhamet dilenmek gibi bir prensip yoktur. Türk milleti, Türkiye'nin mustakbel çocukları bunu hiç bir zaman hatırdan çıkarmamalıdır...» Bu sözünü ayrıca «Hayatta muvaffakiyet mutlaka mücadelede muvaffakiyetle mümkündür. Bu da maddî ve manevî kuvvet ve kudrete dayanan bir keyfiyettir...» Cümlesini eklemiştir.

9 — Atatürk, bir vaziyeti muhakeme ederken ne kötümser, ne de fazla iyimser olmayıp daima hakikatı görmeyi tavsiye eder. Bunun için demiştir ki: «Vaziyeti muhakeme ederken ve tedbir düşünürken, acı olsa da hakikatı görmekten bir an fariğ olmamalıdır...» Gerçekten 1921 Kütahya muharebeleri neticesinde çekilmeye mecbur olan harp cephemizin oldukça nazık durumu karşısında hiç kötümser olmayan Atatürk, aldıracağı tam tedbirlerle Sakarya'da orduyu zafere ulaştırmıştır.

Atatürk'ün ölmez sözleri

1) Asıl uğraşmaya mecbur olduğumuz şey, yüksek kültürde ve yüksek fazilette dünya birinciliğini tutmaktır.

2) Bir millet sanattan ve sanatkârdan mahrumsa tam bir hayata malik olamaz.

3) Böyle bir devirde en büyük makam, çalışanlara ait olacaktır.

4) Bu millete hizmet eden onun efendisi olur.

5) En büyük dâvamız, en medenî ve en müreffeh millet olarak varlığımızı yükseltmektir.

6) Cumhuriyet; fikren, ilmen, bedenen kuvvetli ve yüksek seviyeli muhafızlar ister.

7) Cumhuriyet sizden «Fikri hür, vicdanî hür, irfanî hür» nesiller ister.

8) Dünyanın her tarafından muallimler, cemiyeti beşeriyenin fedakâr ve muhterem unsurlarıdır.

9) Fikirler cebir ve şiddetle, top ve tüfâkle asla öldürülmez.

10) Hakikati konuşmaktan korkmayınız.

11) İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur.

12) Kuvve-i mâneviye bilhassa ilim ve iman ile âli bir surette inkişaf eder.

13) Medenî olmayan insanlar, medenî olanların ayakları altında kalmaya mahkûmdurlar.

14) Medeniyetin coşkun seli karşısında mukavemet boşunadır. O, gafil ve itaatsizler hakkındaki çok amansız davranır.

15) Medeniyet öyle kuvvetli bir ışıktır ki ona bigâne olanları yakar, mahveder.

16) Mektep genç dimalara, insanlığa hürmeti, millet ve memlekete muhabeti, istiklâl şerefini öğretir.

17) Sağlam ve gürbüz, nesil Türkiye'nin mayasıdır.

18) Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.

19) Yalnız tek bir şeye ihtiyacımız vardır: Çalışkan olmak. Servet ve onun tabii neticesi olan refah ve saadet yalnız ve ancak çalışanların hakkıdır.

20) Zafer, «Zafer benimdir» diye bilen muvaffakiyet «muvaffak olacağım» diye başlayanın ve «muvaffak oldum» diyebilenindir.

21) Bir memleketin bir memleket hilkının düşmandan zarar görmesi acıdır. Fakat kendi ırkından, büyük tanıdığı insanlardan vefasızlık, felâket görmesi ondan daha acıdır. Bu kalp ve vicdanlar için onulmaz yaradır.

22) İcabında vatan için bir tek fert gibi yekpare azim ve karar ile çalışmasını bilen bir millet elbette büyük istikbale müstehak ve namzet bir millettir.

23) İki Mustafa Kemal vardır. Biri, ben, fânî Mustafa Kemal, öteki milletin daima içinde yaşattığı Kemaller idealidir. Ben onu temsil ediyorum. Her hangi bir tehlike anında ben zuhur ettimse, bir Türk anası doğurmadı mı Türk analar daha Mustafa Kemaller doğurmıyacaktırlar mı? Feyiz milletindir, benim değildir.

24) Hâdisat ve tecarübü tarihiyemiz bize milleti koyun sürüsü halinde keyfin, arzu ve ihtirasların ve hiç bir suretle tahmin edilmeyen menfatlerin istihsaline sürüklenmekle mahvını muntîz mahiyete inkılâp eden idare tarzlarını artık memleketimizde mahalli tatbiki kalmadığını göstermiştir. Millet hâkimiyetinin bir zerresini dahi âhara terk ve feragatle mucip olabileceği felâketin, izmihlâlin, hüsrânın elemi her an kalp ve vicdanında hissetmektedir.

25) Yetiyecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekları tahsilin hudud ne olursa olsun, en evvel ve herşeyden evvel Türkiye'nin istiklâline kendi benliğine, ve millî emellerine düşman olan anasır-ı mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir.

Mustafa Kemal'in hayatında bilinmeyen enteresan olaylar

Mustafa Kemal, Almanya dönüşü (4 Ocak 1918) hastalanmış, tedavi ve istirahat için Karlsbad'da gitmiştir. Buradaki istirahat günleri içinde beş defter tutan günlük hatıralarını yazmıştır. Türkçe ve Fransızca yazılmış olan bu defterleri Atatürk, ileride izahlarıyla neşretmek üzere Profesör Afet İnan'a vermiştir. Bu defterler Afet İnan'ın Çankaya köşkündeki kilitli bürosundan kaybolmuştur.

26 Eylül 1938 tarihinde Atatürk ilk defa hafif bir koma atlattı. O gece bir rüya görmüştü. Rüyasında Selânikte ihtilâle ait bir komitecilik vakasından Salih (Bozok) Beyle bir kuyuya düşüyorlar. Ertesi sabah Afet hanıma «Salihe söyle diyor ikimiz de kuyuya düştük, fakat o kurtuldu.» Hatıralar da olduğu gibi Atatürk'ün vefatı günü Salih Bozok intihar etmiş, fakat kurtarılmıştır.

31 Mart vakası diye anılan 13 Nisan 1909 irtica hareketine karşı Selânik'ten müdahale eden Hareket Ordusu Kurmaylığını

yapan ve İstanbul halkına hitap eden beyan nameyi kaleme alan Mustafa Kemal'dir.

26 Ağustos'ta başlayan Büyük Taarruzdan evvel Türk askerinin ayağında postal yoktu. Daha fecî, Maliyenin kasasında da on para yoktu ve o sıralarda tedariki ve mümkün değildi. Mustafa Kemal, 26 Ağustos'ta taarruza kalkan Türk Askerinin ayakbaşı parasını cebinden verdi.

Mustafa Kemal 26 Aralık 1919'da ilk defa Ankara'ya gelirken otomobilinin lastikleri patlamıştır. Yedekleri olmadığı için lastiklerin içine çuval doldurarak yollarına devam edebilmişlerdir.

Mustafa Kemal Çanakkale'den İstanbul'a 13 Kasım 1918'de dönmüş, 21 Aralık 1918'e kadar Akaretlerdeki evinde, 21 Aralıktan 16 Mayıs 1919'a kadar da Şişli'deki apartmanında oturmuştur.

Başkumandan Gazi Mustafa Kemal Paşa 4 Nisan 1922 tarihinde Rus heyetini cepheye gezdirdi ve onlara üç süvari tümeni tarafından yapılan bir harp tatbikatı seyrettirdi. Mustafa Kemal'in buna niçin lüzum gördüğü anlaşılamadı. Mecliste Mustafa Kemal'e bu hususta sorulan sualler de cevapsız kaldı. Mesele çok sonra anlaşıldı. Ruslar bize beraber savaşmamızı teklif etmişler. Zonguldak ve Ereğliye asker çıkaracaklar Kocaeline geçecekler. Bوندaki gizli maksadı sezen Mustafa Kemal: «Olmaz» diyor; benim kuvvetim İstanbul'u da İzmir'i de kurtarmaya kâfidir.» Şöyle bu «kâfi kuvveti» onlara da göstermek için 1922 manevrası yapılmıştır.

Mustafa Kemal Selânik'te Alay Komutanı iken Arnavutlukta çıkan ihtilâl hareketine Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşanın kurmay başkanı sıfatıyla iştirak etmiştir.

30

★

TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

SON MEKTUP

Halim YAĞCIOĞLU

TÜRKİYE ATATÜRK DERGİSİ

Siz beni hâlâ anlayamadınız
Ve anlayamayacaksınız çağlaca da
Hep tutturmuş «Yıl 1919 Mayıs'ın 19'u» diyorsunuz
Ve eskimiş sözlerle beni övüyor, övüyorsunuz
Mustafa Kemâl'i anlamak bu değil
Mustafa Kemâl ülküsü sadece söz değil.

Bırakın o altın yaprağı artık
Bırakın rahat etsin anılarda şehitler
Siz bana neler yaptınız ondan haber verin
Hakkından gelebildiniz mi yokluğun, sefaletin
Mustafa Kemâl'i anlamak yerinde saymak değil,
Mustafa Kemâl ülküsü sadece söz değil.

Bana muştular getirin bir daha
Kuru söz değil iş istiyorum sizden anladınız mı
Uygar uluslara eşit yeni buluşlardan
Uzay'a Türk adını Atatürk kapsülüyle yazdınız mı?
Mustafa Kemâl'i anlamak avunmak değil,
Mustafa Kemâl ülküsü sadece söz değil.

Hâlâ o acıklı ağıtlar dudaklarınızda
Hâlâ oturmuş On Kasımlarda bana ağlıyorsunuz
Uyanın artık diyorum, uyanın, uyanın
Ulusal fethine çıkıyor uzak dünyaların
Mustafa Kemâl'i anlamak göz boyamak değil,
Mustafa Kemâl ülküsü sadece söz değil.

Laboratuvarlarda sabahlayın, kahvelerde değil
Beni seviyorsanız eğer ve anlıyorsanız
Bilim ağartsın saçlarınızı, kitaplar
Ancak böylece aydınlanır o sonsuz karanlıklar
Mustafa Kemâl'i anlamak ağlamak değil
Mustafa Kemâl ülküsü sadece söz değil.

Demokrasiyi getirmiştiniz size, özgürlüğü
Görüyorum ki hâlâ aynı yerdesiniz hiç iletlememiş
Birbirinize düşmüşsünüz halka eğilmek dururken
Hani köylerde ılık, hani bolluk, hani kaygısız
gülen,

Mustafa Kemâl'i anlam akitişmek değil,
Mustafa Kemâl ülküsü sadece söz değil.

Arayı kapatmanızı istiyorum uygar uluslarla
Bilime, san'ata varılmaz rezil dalkavuklarla
Bu vatan, bu canım vatan sizden çalışmak ister
Paydos övünmeye, paydos avunmaya, yeter, yeter
Mustafa Kemâl'i anlamak aldatmak değil,
Mustafa Kemâl ülküsü sadece söz değil.